

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DHAMMAPADA

BUDİST VECİZELERİ

(GERÇEĞE GİDEN YOL)

GÜN YAYINCILIK

DHAMMAPADA

Gerçeğe Giden Yol

© TÜM YAYIN HAKLARI
GÜN YAYINLARINA AİTTİR

Dizgi : Gün Yayıncılık
Baskı : Yaylacık Matbaası
Cilt : Esra Mücellithanesi

GÜN YAYINCILIK
Cemal Nadir Sokak, No: 13
Akşam İşhanı, B/2
Tel-Fax: (0212) 511 81 89

Genel Dağıtım: SAY DAĞITIM LTD. ŞTİ.
Ankara Caddesi 54, Sirkeci - İstanbul
Tel: (0212) 512 21 58-528 17 54 Fax: 512 50 80

JUAN MASCARO

DHAMMAPADA Gerçeğe Giden Yol

Türkçesi:
Mehmet Ali Işım

GÜN YAYINCILIK
İstanbul - 1997

İÇİNDEKİLER

Sunuş	7
DHAMMAPADA	
1 Zıt Yollar	41
2 Gözlemcilik	45
3 Akıl	48
4 Yaşam Çiçekleri	51
5 Aptal Kişi	54
6 Bilge Kişi	57
7 Sonsuz Özgürlük	60
8 Bin'den Daha Yeğ	62
9 İyi ve Kötü	65
10 Yaşam	68
11 Yaşam Ötesi	71
12 Kendini-Kontrol	73
13 Uyan! Gözet	75
14 Buddha	77
15 Sevinç	80
16 Geçici Zevkler	82
17 Öfkeyi Yenmek	84
18 Acele Etmek ve Çaba Göstermek	87
19 Doğruluk	91
20 Yol	94
21 Uyanıklık	97
22 Karanlığın İçinde	100
23 Sabır	103
24 Tutkular	106
25 Münzevi	111
26 Brahmin	115

S U N U Ş

Dhamma sözcüğü, Seylan, Burma ve Hindistan'daki Budizme ait kutsal metinlerin yazıldığı Pali diline has bir sözcüktür. İtalyanca Latinceye ne derece yakın bir dilse, Pali dili de Sanskritçeye o derece yakın bir dildir. Şöyle ki; Sanskritçe'deki **Dharma** ve **Nirvana** sözcükleri, Pali dilinde **Dhamma** ve **Nibbana** olur,

Sanskritçe DHR kökünden türeyen **Dhamma** sözcüğü; ruhsal bir kanun, ahlâk kanunu, evrenin ölümsüz kanunu, ve GERÇEK anlamlarına, **Pada** sözcüğü de; adım, basamak ve yol anlamlarına gelir. Bu iki sözcük bir araya geldiği zaman, bizim kendi hareketlerimizle katettiğimiz ve bizi en büyük Gerçeğe götüren doğru yolu ifade eder. **Dhammapada**; Gerçeğe giden yoldur, aydınlanma yoludur, sevgi yoludur, yaşam yoludur, mükemmellik yoludur. Diğer dinlerde buna Tanrı yolu adı verilir.

Buddha sözcüğü; uyanmak, bilincinde olmak,

bilmek anlam'larına gelen BUDH kökünden türemiştir. **Bhagavad Gita (*)** da sık sık rastlanan ve çeşitli anlamlara gelen **Buddhi** sözcüğü de aynı kökten gelir. Bu sözcük akıl, mantık, görüş ve hikmet anlamlarındadır. Bu, insanın iyiyi kötünden, güzeli çirkinden, gerçek olanı yalandan ayırdetmesine ve **Upanişadlar (**)** da gösterilen hedefe ulaşmasına yardım eden yetisidir :

**Beni, yalandan Gerçeğe,
Karanlıktan Aydınlığa,
Ölümden Ölümsüzlüğe götür.**

İnsanoğlunun bu dünya üzerindeki gelişmesi, yavaş yavaş oluşan bir uyanıştır. Sanat ve edebiyata ait her yeni görüş ve her bilimsel buluş, bir uyanıştır; insanın sanat ve edebiyat alanlarında eserler yaratmasını ve buluşlar yapmasını sağlayan görüşleri, sonlu olan şeylerde sonsuz birşey, geçici olan şeylerde de ölümsüz birşey sezinlemesinden doğar. Bu bir uyanmadır. Dharma kanununu, gökyüzü kralığını, sonsuz Nirvanayı bir kavrayıştır.

Bütün büyük bilgeler, her konuşmalarında insan-

(*) Bhagavad-Gita (Tanrının Şarkısı): Hindulzmin din kitabı.

(**) Upanişadlar (Gizli Bilgi): Hindulzmin kutsal yazıtlarından seçilmiş önemli metinler.

ları uyanmaya çağırılmışlardır. Büyük Hint azizi ve ozanı Kebir 1440—1518 der ki:

Ey dost! Uyan ve artık uyuma. Gece geldi ve geçti, gündüzünü de mi yitireceksin? Yüzyıllardır uykudasın, bu sabah uyanmıyacaksın?

Rabindranath Tagore

Büyük Türk ozanı ve mistiği Mevlânâ Celâlettin Rumi'den de aynı çağrışı işitiyoruz.

Ey sevenler! Dünyayı terketmenin zamanıdır.
Ruhum dünyayı terketmişlerin ayrılık seslerini
işitiyor;

Bu gürültüler ve çingirak sesler!, gökyüzüne
Göçmüş kişilerin ayrılık çığlıklarıdır.

A. Nicholson

Buddha (M.Ö. 563—483), altı yıl süren şiddetli bir ruhsal mücadeleden sonra sonsuz Aydınlığa ulaşan Hint prensi Gotama'ya verilmiş bir isimdi. O, bu aydınlığın içinde, en yükseğe gitmek istemiş, giden ve gitmek isteyen kişilere yararlı olacak sevgi ve hikmet dolu sözler söyledi. Birkaç kişiye söylenen bu sözler zamanla tüm insanların oldu.

Buddha bir prensti, bir gün kral olacaktı, ancak o bu dünya krallıklarının hiçliğini görerek gökyüzünde bir krallığa, Nirvana'ya ulaşmak istedi.

Buddha'nın çocukluğunu ve gençliğini anlatan hikâyelerde denir ki: Buddha'nın doğumu sırasında saraya gelen bir falcı, bu çocuk büyüdüğü zaman sarayı terkedecek ve bir dilenci derviş olacak demişti. Bu nedenle, kral babası prens Gotama'nın çevresini çeşitli zevklerle doldurdu ve oğlunun yaşlı, hasta, ölü ve dilencilik yapan bir insanla karşılaşması için her tedbir aldı. Ancak kaderde yazılı olanlar ortaya çıktı. Buddha bütün bu şeyleri gördü ve sonra yaşamı zehir eden acıların sırrını aramaya başladı. Geçici olan şeylerin ötesinde değişmeyen, gerçek birşey bulma arzusunu duydu. İbrani Peygamberine :

Yağmur suları çekildikten sonra ceylan suya
karşı nası bir özlem duyarsa,

Senden ayrıldıktan sonra, benim ruhumda aynı
özlemi duymakta, Ey Tanrı!

Ruhum Tanrıya, herşeye can veren Tanrıya
susadı;

Acaba ne zaman Tanrının huzuruna çıkacağım ve
Onu göreceğim?

sözlerini söyleten arzuyu duydu.

Bu duygu, İspanyol ozanı Jorge Manrique'in 1440—79 şiirlerinde de dilegelir: «Uyuyan ruhumuz! uyan ve hatırla, yaşamımızın nasıl sessizce geçip gittiğini, ölümün nasıl sessizce bize yaklaştığını düşünerek daima uyanık ol.»

Bu duygu, içimizde bulunan ve ulaşmak istediğimiz, sonsuz bir şeyden yoksunluğun verdiği bir ayrılık, bir bölünmüşlük duygusudur. Tıpkı, karanlık bir odada korku içinde yalnız bırakılmış bir çocuğun annesine karşı bir gereksinme duyması gibi.

Genç prens Gotama, bu duygunun gerçek özünü bilmiyordu ancak çevresindeki oyalayıcı şeylerde bir mutluluk da bulamıyordu. Bu nedenle, zıtlıklar, hayaller, korkular ve tutkularla örülmüş bu dünyaya ormanından dışarı çıkan bir yol açarak daha yüksek birşeylere ulaşmak istedi. İnsanoğlunun elindeki kudretlerin ve zevklerin sadece küçük bir yaşam ve küçük bir ölüm sağlayabildiğini kavramıştı. Onun arzu güdüleri Upanişadlar'ın sözleri doğrultusunda; karanlıktan Aydınlığa, yalandan Gerçek olana ve ölümden Ölümsüzlüğe doğru yol almasına neden oldu. Bu yüzden, sarayı, çok sevdiği karısını ve oğlunu terketmesi gerekiyordu. Önce özgürlüğe ulaşmalı ve sonra geri dönüp tüm insanlara özgürlüğe giden yolu göstermeliydi. Geleceğin Buddhası Gotama'nın, karısından ve oğlu Rahula'dan ayrılış hikâyesi çok acıklıdır :

Geleceğin Buddha'sı kendi kendine düşündü, — «Sarayı terketmeden önce gidip son bir defa oğlumu göreyim.» Oturduğu yerden kalkarak karısının ve oğlunun yattıkları odaya gitti. Hoş kokulu bir yağ lambasıyla aydınlanan odada, oğlu ve karısı çiçekler içinde uyumaktaydı. Kaderin cilvesi, karısının eli oğlunun yüzünü kapatmıştı. Gotama yanlarına geldi

ve derin bir uykuda uyuyan bu kişileri uzun uzun seyretti.

— «Şayet oğlumun yüzünü görmek için karımın elini kaldırsaydım, uyanırlar ve benim sarayı terketmeme engel olurlardı. Ben önce bir Buddha olmalıyım ve ondan sonra gelip oğlumu görmeliyim. «Genç prens böyle düşünerek sarayı terketti.

H. C. Warren

Böylece prens Gotama, bir gece yarısı sarayı terkederek Bilinmeyene gider. O gece, **Bhagavad Gita**'da bir simge olarak kabul edilir.

Karanlık bir gecede, tüm yaratıklar sessizlik içinde bekliyen kişiyi Aydınlatmak için uyanırlar. Ancak bu yaratıklar için gündüz olan şey, görmesini bilen bilge bir kişi için gecedir.

Aziz John 1542—91, en güzel şiirlerinde bu gecedен sözeder: — «Karanlık ve sessiz bir gece, sevgiyle alevlenmiş ruhum bedenimi terkettiği zaman, kalbimde yanan ışıktan başka hiçbir yol gösterici ve aydınlatıcı yoktu.»

Gotama gerçeği bulmak amacıyla yola çıktı ve katiyen geri dönüp bakmadı. Altı yıllık ruhsal bir mücadeleden sonra, umutsuzluk içinde bir Bodhi ağacının dibine oturarak ölünceye veya ölümsüz yaşamı buluncaya kadar oradan ayrılmamaya karar verdi. Ve bu çabasının karşılığını gördü. O gece; Oluş Çar-

kını, dört büyük Gerçeği, Mükemmellik yolunun sekiz aşamasını, Orta Yolu ve sonunda NİRVANA'yı, GERÇEĞİ gördü.

Buddha'nın bulduğu Gerçek nedir? Birçok bilge kişiler de Gerçeği bulduklarını söylediler. Mantık Gerçeğin tek ve aynı şey olması gerektiği sonucuna varır. Bizler bilimin sürekli bir gelişme olduğunu biliyoruz, ancak bilim dünyasını yeniliklere götüren ruh tektir. Farklı dinler ve çeşitli kutsal kitaplar vardır, ancak bu kitapları dikkatle incelersek, özlerinin ve amaçlarının tek ve aynı olduğunu görürüz. Yine birçok ülkelerin ve farklı ırkların olduğunu biliyoruz, ancak bu insanların ruhlarında birşey vardır ki, hepsinde bir ve aynı şeydir. Mademki, bütün bilimlerin, dinlerin ve insanların ruhları birdir, o halde evren Gerçeğinin de bir ve aynı şey olması gerekir. Buddha'nın ve bütün diğer bilge kişilerin buldukları şey bir ve aynı şey midir? «Ara ,bulacaksın.»

Bilim yeryüzünde yol alır, ozanlık ise gökyüzünde uçar. Bunların her ikisi de insanoğlunun gelişmesi için gereklidir: ancak onun gelişmesi ölümlü yaşamı da, oluşumdur. Oluş ötesinde Var oluş vardır, sevgi, iyilik ve güzellik bu Var oluştan doğar. Ne sevgi, ne iyilik ne de güzellik teleskopla veya mikroskopla görülemez. Bilimin zamanla eskimesine rağmen, ozanlığın her zaman yeni ve canlı kalmasının nedeni budur.

Buddha NİRVANA'ya, sonlu ile sınırsızın birleş-

tiği noktaya, **Kena Upanişad**(*) da dendiği gibi, ona düşünce yoluyla ulaşabileceklerini zanneden kişilere değil, ancak onun düşüncenin ötesinde olduğunu kabul eden kişilere kendini gösteren Gerçeğe ulaştı. **Bhagavad Gita**'da Nirvana'dan şöyle söz eidir:

Zihrinin efendisi olan Yogi daima bu ruh düzeni içinde hareket eder ve Nirvana'nın huzuruna, benim içimdeki En büyük huzura ulaşır.

İkinci böiümün son beytinde de şöyle denir :

Bu, insanın içindeki Ölümsüzlüktür, Ey Arjuna! Kişi ona ulaştığında, tüm aldanıları yok olur. İnsan-oğlu dünya üzerindeki yaşamının son anında dahi Brahman'ın Nirvana'sına, Tanrının huzuruna ulaşabilir.

Buddha, Bodhi ağacının altında geçirdiği mücadele döneminden sonra ulaştığı Nirvana durumunda duyduğu özgürlük sevincini **Dhammapada**'nın iki büyük beytinde dile getiriyor :

Bu yaşam ve ölüm evinin yapıcısını bulmak amacıyla, birçok yaşam devresinden geldim geçtim. Sonu ölüm olan bu yaşamın acıları ne kadar büyük?

Fakat şimdi seni gördüm ey bu evin Yapımcısı! Artık yaşam devrelerinden geçmiyeceğim, çünkü günah bağları koptu, cehalet direkleri yıkıldı ve ihtiras

(*) **Kena-Upanişad**: Upanişadlar adlı yazıtlardan bir bölüm.

heyecanları söndü: çünkü ölümlü zihnim ölümsüz NİRVANA'nın sevincine ulaştı.

Buddha'nın NİRVANA durumunu açıklaması, **Mandukya Upanişad (*)** da anlatılan bilincin dört devresi ile ve Aziz Teresa'nın anlattığı duanın dört devresi ile kıyaslanabilir :

Nirvana öyle bir durumdur ki, onda ne toprak, ne su, ne hava, ne bilinç, ne mekân ne de boşluk vardır. Ne bu dünya, ne öte dünya, ne güneş ne de ay vardır. Bu durum bir geliş, bir gidiş, bir yerinde duruş, bir düşüş veya bir yükseliş te değildir.

Nirvana böyle bir durumdu. O, tüm acıların sona ermesidir.

Aziz Teresa, duanın dört devresini anlatırken, **Yoga-Sutraları (**)** adlı eserde açıklanan Budist düşüncelerle kıyaslamaktadır. O, yaşantımızı, kendi eylemlerimizle ekip biçtiğimiz bir bahçeye benzetiyor. Bu bahçenin sevgi sularıyla sulanması gerekir.

Bahçemiz için gerekli olan suyu dört şekilde elde edebiliriz: Çok zor olan kovalarla bir kuyudan su çekerek; bu kovaları bir çıkırcık veya makine yardımıyla çekerek; bir ırmaktan yararlanarak, veya en

(*) **Mandukya-Upanişad:** Upanişadlar adlı yazıtlardan bir bölüm.

(**) **Yoga-Sutra (Yoga Vecizeleri):** Büyük Hint azizi Patanjalinin, Tanrıya ulaşma yolunda söylediği sözler.

kolay yol olan doğasal yolla yani yağmur yağmasıyla. Kıyaslanan bu dört yol, **Yoga-sutralarda** anımsama, derin düşünme (meditasyon) kendinden-geçme ve vahdet halleri olarak anlatılır.

Anımsama; dikkat ve konsantrasyon durumlarını gerektirir. Bu hâl saf, benliksiz ve kişiliksiz olduğu zaman, insan zevklerin ötesine gider ve sevince. Sevginin Sevincine ulaşır.

İkinci devre, derin düşünme halidir: zihin düşünür ancak düşünceler belli nesnelere bağlıdır. Bu devrede düşüncenin her şekilde bürünebildiğini görürüz. Bilimsel, eğitimsel veya felsefi olsun her düşünce bu ikinci devreye bağlıdır. Düşünce saf olup iyi ve güzel birşey için kullanılmışsa, derin düşünmenin sevincine ve sevgiye ulaşırız.

Üçüncü devre, daha yüksek bir durum olan kendinden-geçme halidir. Aziz Teresa bu duruma, «Sessizliğin Duası» adını veriyor. Bu durum, zihnin sessizlik halidir. Bu durumda, bizler daha yüksek bir sevincin ve sevginin var olduğu ozanlık ve sanat alanı içine gireriz. Bu duruma düşünceyle ulaşılabilir, çünkü düşünce sessizlik değil gürültüdür. Ve ancak Ölümsüzlüğün içindeki sessizlik zamanla gürültünün ötesine gidebilir. Kendinden-geçme halinden doğan bilgi Bhagavad Gita'da şöyle belirtilmiştir :

Kişî geçici şeylerin içindeki Ölümsüzlüğü ve Sonlu şeylerin içindeki Sonsuzluğu gördüğü zaman, saf bilgiye sahip olmuş demektir.

Daha yüksek bir sevinç ve sevgi durumu olan kendinden-geçme hali, düşüncenin ötesindedir.

Dördüncü devreye Aziz Teresa, «Vahdet Duası» adını vermiştir. Bu devre anımsama, derin düşünme ve kendinden-geçme hallerinin ötesindedir. İnsanoğlunun ulaşabileceği en yüksek noktadır. Bu devrede kişide meydana gelen değişmeler kesilmiş, kişi saf bir Varlık olmuştur.

İnsanlar sözlerin ve düşüncelerin ötesinde olan bu duruma ulaştıkları zaman, ona Brahman, Atman, Elohim, Tanrı, Nirvana, Tao, Allah, Ruh ve birçok diğerleri gibi çeşitli kutsal isimler vermişlerdir.

Kendinden-geçme ve Vahdet hallerinde bilen ve bilinen şey bir ve aynı şeydir. Benlik-bilinci kaybolmuştur: ağacın nakkaşı ağacın kendisi olmuştur. Zihin, normal bilinç durumunda, ışığı zaman rüzgârı içinde titreşen bir lamba gibidir. Ancak, kişi Vahdet durumuna ulaştığı zaman :

Onun ruhu, ışığı hiç titremiyen bir lâmba gibidir, çünkü bu ışık rüzgârın giremediği bir koruyucu içindedir.

Büyük Japon yazarı Dr. Daisetz Suzuki 1871—1966, ölümünden iki gün önce Zenkei Shibayama'nın «Bir çiçek konuşamaz» adlı eserine yazdığı sunuş satırlarında aynı noktaya değiniyor :

Zen Budizm bize, bir dağın, bir dağ olduğunu kabul etmek için, öncelikle deneyin —bir dağın dağ

olmadığını— kanıtlaması gerektiğini öğretir. Ve ancak bu kanıt tamamiyle açıklığa kavuştuğu zaman, «Bir dağın dağ olduğu» tezi Gerçek olur.

Şekspir'in de belirttiği gibi, insanoğlunun bu dünya üzerindeki en büyük görevi, uyanıkken görülen düşler görüntüsünün ardındaki Gerçeği görmeye çalışmasıdır :

Sevinin, Azizim.

Şenliğimiz bitti. Size önceden söylediğim gibi, Bizim aktörlerimiz boşlukta uçuşan ruhlardır. İçinde yaşadığımız bu dünya, bulutlarla kaplı Dağ kuleleri, görkemli saraylar, tapınaklar, Büyük kürenin kendisi ve onun içindeki herşey, Bu gösterinin hayali ürünleri gibi, gerisinde Hiçbir iz bırakmadan yok olacaktır. Biz insanlar Küçücük yaşamları, bir uyku deniziyle kuşatılmış Düşler yapısında varlıklarız.

«Fırtına» adlı eserinden.

Yüksek Vahdet Duasında duyulan sevinç, Chandogya Upanişad (*) da şöyle anlatılır :

Yaratmanın olduğu yerde gelişme vardır. Yaratmanın olmadığı yerde gelişme yoktur; bu nedenle yaratmanın önemini kavra.

(*) Chandogya-Upanişad: Upanişadlar adlı yazıtlardan bir bölün.

Sevincin olduğu yerde yaratma vardır. Sevinsin olmadığı yerde yaratma yoktur; bu nedenle sevincin önemini kavra.

Sonsuzluğun olduğu yerde sevinç vardır. Sonlu olan şeylerde sevinç yoktur.

Aziz Teresa, «Sessizliğin Duası» adlı yazıtında kendinden-geçme halini açıklarken diyor ki :

Bu dünyadaki şeye karşı olan tutkularımızı kaybetmeye başlarız, çünkü kişi bir an için dahi olsa, kudretin, zenginliğin ve zevklerin böylesine gerçek bir sevinç yaratamadığını açıkça görür.

Aziz Teresa'nın Vahdet Duası hakkında söyleyebileceklerini, ancak sözlerin ötesinde olan bir duruma ulaşabilen kişiler söyleyebilir :

Şimdi, vahdet durumuna ulaşıldığı zaman duyulan sevinçten söz edelim. Bilen kişi onu tanımlamaya çalışsın: ancak tanımlanamaz çünkü o sözlerle ifade edilemez.

Taittiriya Upanişad (*) a göre:

Zihin ve sözler ona giderler, fakat ona ulaşamayıp geri dönerler. Ancak Brahman'ın sevincini tanıyan kişi, artık hiçbirşeyden korkmaz.

Upanişadlara göre, vahdet hali bir huzur ve sev-

gi durumudur. O ne içedönük ne de dışadönük bir bilinçlilik, ne yarıbilinçlilik ne de bilinçsizlik durumudur. Buddha, NİRVANA durumunda, mekânın, bilincin ve boşluğun olmadığı bir hal buldu. Bu durum ne bir gidiş, ne bir geliş, ne bir yerinde duruş, ne bir düşüş ne de bir yükseliş hali değildir.

Aziz John 1542—91 der ki, ruh vahdet hali içinde olduğu zaman, Tanrı'nın ihtişamını : sevgi, herşeye kâdir olma, hikmet, adalet merhamet ve buna benzer daha birçok yetilerini görür. Bütün bu erdemler Tanrı Varlığından doğar.

Böylece, yolun sonuna ulaşıldığında, herşeyin çokluk olarak görünse de TEK ve aynı şey olduklarını ve o duruma ulaşabileceğimizi görürüz.

İyilik ve güzellik, eski Yunan çağının büyük ideallerinden ikisidir. Büyük filozof Plotinus bunu felsefesinde çok güzel ifade etmektedir. M.Ö. 205—270.

Ruhumuzu iyilik ve güzellikle bezemek, kendimizi Tanrıya benzetmektir. Çünkü, Tanrı güzelliktir.

Çirkinlik kötülükle aynıdır. İyilik ve güzellik onun karşıtıdır.

Eski Yunan'ın gerçek dini olan Güzellik sevgisi, Keast'ın ölümsüz sözlerinde yerini buluyor :

**Güzellik, Gerçeğin kendisidir—dünya üzerinde
Bildiğimiz ve bilmemiz gereken tek şey budur.**

Keats, herşeyin içindeki Güzelliğin Ruhunu gördü ve bu Ruhun Gerçeğin kendisi olduğunu anladı.

Bu bilgi, bu anlayış, dünya üzerindeki en büyük bilgidir ve herkes tarafından bilinmesi gerekir. Doğadaki ve sanattaki güzelliği görmek, doğanın ve sanatın gerçeğini görmektir; evrenin güzelliğini görmek de, evrenin gerçeğini görmektir. Aziz Augustine Tanrıyı ararken zihninde yeryüzüne ve gökyüzüne sorular yöneltirdi; —«sorularıma aldığım cevap, biz insanlara sundukları güzellikleriydi» İbrani ozanının görüşü de aynıdır :

**Gökyüzü Tanrının ihtişamını aksettirir,
Ve sema, onun becerisini gösterir.**

Kutsal kişi, bir beyit yazsın veya yazmasın bir ozandır ve o kişi söylediği sözlerde Güzelliğin ışıltılarını yansıtır; gelmiş geçmiş bilge kişilerin sözlerindeki ve yaşamlarındaki güzelliği düşünelim. Buddha'ya, Buddha'nın sözlerine kulak verelim :

Hikâye olunur ki, Buddha'nın sevgili talebesi Ananda bir gün efendisiyle konuşurken, «Kutsal yaşamın yarısının güzellik, arkadaşlık ve güzel ilişkiler olduğunu» söyler.

Bilge kişinin verdiği karşılık şudur : «Böyle deme Ananda! Güzellikle arkadaşlık ve güzel ilişkiler kutsal yaşamın yarısı değil, tümüdür.»

«Bazı kişiler böyle söylediğim için beni suçladılar :

Kişi güzellik adı verilen, tutkulardan vazgeçme durumuna ulaştığı zaman, tüm dünyayı çirkinlik olarak düşünür.

Ancak. ben hiçbir zaman böyle demek istemedim. Benim demek istediğim şudur :

Kişi güzellik adı verilen tutkulardan vazgeçme durumuna ulaştığı zaman, gerçekten güzel olanı görür ve bilir.»

Samyuta ve Digha Nikaya'dan

Sevgi güzelliştir ve güzellik gerçektir. İnsanoğlunun bir tek çiçeğin güzelliğinde tüm evrenin gerçeğini görebilmesinin nedeni budur. Buddha, **Majjhima Nikaya** da sevgiden şöyle söz eder :

«Kişilerin size söyleyecekleri sözler beş çeşit olabilir: zamanında veya zamansız söylenmiş sözler, gerçek veya yanlış sözler, hoş veya acı sözler, yararlı veya yararsız sözler, nazik veya gücendirici sözler.

Şayet çevrenizdeki kişiler sizden kötü olarak söz ederlerse, bu durum sizi düşündürmelidir. Bu durum karşısında dahi, kalbimiz titremeyecek, gücenmeksiniz sevgi ve merhamet dolu davranışlarımızı sürdürüreceğiz. Bizden kötü olarak söz eden kişiyi sevgi dolu düşüncelerle düşüneceğiz. Hiçbir zaman değişmeksizin. Sonunda, kendimizi sonuçları çok geniş sathlara yayılan hudutsuz sevgi ile dolu bir dünya-da bulacağız.

Ellerinde bıçaklarla çevrenizi kötü kişiler sarsa ve sizi dilim dilim doğrasalar da, kalbinizde en küçük bir nefret duygusu doğdu mu, bize inanan kişilerden olamazsınız.»

Upanişadlar, aydınlanma yoludur; **Bhagavad Gita**, sevgi yoludur; **Dhammapada** ise yaşam yoludur. Buddha metafiziksel soruları cevaplamaktan kaçınmıştır, bu konuda sorulan sorulara tüm bilge kişilerin verdiği cevapları vermiştir: «Tanrının Krallığını ve onun doğruluğunu arayın. O zaman, tüm sorunlarınız cevaplanacaktır.» Bu nedenle, Buddha öğretilerini Metafizikten ayrı tutar ve sadece der ki: «Kötü olan şeyi yapma. İyi olanı yap. Zihnini saf tut. Buddha'nın öğretisi budur. **Dhammapada** 183.

— Hepsi bu kadar mı? Her beş çocuktan biri bunu bilir.

— Olabilir. Fakat, ancak seksen kişi içinde yalnız birkaç kişi bu sözleri uygulayabilir.

Buddha'nın açığa çıkardığı büyük gerçeklerden biri olan, «Herşey geçicidir ve bu nedenle herşey acı vericidir» sözü, İncil'de belirtildiği gibi çağlar boyu insanoğlunun görüşlerinden biri olmuştur. Buddha, gayet açık olarak diyor ki: Boş olan sadece geçici yaşamdır, yoksa ölümsüz yaşam veya geçici yaşamımızda zaman zaman ulaşabildiğimiz ölümsüz anlar değil.

Bulduğu büyük gerçeklerden ikincisinde, Buddha, insan probleminin ruhsal ve psikolojik taraflarına büyük çözümler getiriyor: İnsanoğlunun geçici şeyler altında acı çekmesinin nedeni, Geçici şeylere bağlanması, geçici şeyleri aşırı derecede istemesi, ve kendi içinde daima mevcut olan Ölümsüzlüğu unut-

masıdır. Çağlar boyunca yalnız birkaç kişi Ölümsüzlüğe ulaşmayı istemiş ve yine ancak birkaç kişi bunu başarabilmiştir. Bu birkaç kişinin yaşamının doyumuna ulaşır. Bu gerçeği, Tanrının Şarkısında da görürüz.

Binlerce insan arasından belki bir tek kişi mükemmelliğe ulaşmak için çalışır; ve bu çabayı gösteren binlerce kişi arasından belki bir kişi gerçekten beni tanır. **Bhagavad Gita.**

Buddha, geçici şeyler için özlem duymayı acının kaynağı, bu özlemden kurtulmayı da özgürlüğe ulaşma başarısı olarak kabul ediyor.

Özlem duyulan isteklerden kurtulmakla insanın kendi içinde ve insanlar arasında huzur doğar. İsteklerden kurtulmak, ruhsal görüş yoluyla ulaşılan bir hikmettir. **Bhagavad Gita**, özgürlüğe ulaşmak için bunu mutlak bir gereksinme olarak kabul eder :

Bir insan kalbine doğan tüm istekleri terkettiği zaman, Tanrının lütfuyla Tanrı sevincini bulur. O zaman, onun ruhu gerçekten huzuru bulmuştur .

Ancak **Bhagavad Gita**'da da gayet açıkça belirtildiği gibi, kişisel bir istekle iyi bir isteğin arasında kesin bir ayrıcalık vardır :

Ben, geçici şeylere duyulan özlemlerden ve bencil isteklerden kurtulduğu zaman kuvvetli olan kişinin, kuvvetiyim. Ben, doğruluğa karşı olmayan saf arzuyum.

Bhagavad Gita'daki büyük yaşam mücadelesi, zıt isteklerin mücadelesidir. Bu nedenle denir ki: Bir savaşçı ol ve ruhunun kuvvetli düşmanları olan isteklerini öldür.

Aziz John'un bu konudaki sözleri de şöyledir: Büyük veya küçük ve hatta en küçük olsun, tüm bencil istekler, Tanrıyla vahdet haline ulaşma yolunda birer engel teşkil ederler. Çünkü vahdet hali, insan iradesinin Tanrı iradesine dönüşümüdür; ve en küçük bir bencil istek bir engel, bir ayrıcalıktır.

Samyuta Nikaya'da şu hikâyeyi okuyoruz :

Acı, acının nedeni, acının doğurduğu sonuçlar ve bu acılardan kurtuluşa götüren yol : Buddha'nın dört gerçeği bunlardır.

Malunkya'nın yaşlı oğlu, Buddha'nın talebeleri arasına karışmıştı ancak yaşının geçkin olması nedeniyle büyük Bilgenin öğretilerini kavrayamayacağını zannediyordu. Bunu sezen yüce Buddha onunla konuştu :

— Ey Malunkya'nın oğlu! Şimdiye kadar hiç görmediğin, şimdi de görmediğin ve gelecekte de görmek istemediğin şeyler için herhangi bir özlem duyuyor musun?

— Hayır efendim.

— Peki, şimdiye kadar hiç işitmediğin, şimdi de işitmediğin ve gelecekte de işitmek istemediğin şeyler için de herhangi bir özlem duyuyor musun?

— Hayır efendim.

— Aynı sorular diğer duyguların için de sorulabilir. Peki, şimdiye kadar hiç düşünmediğini, şimdi de düşünmediğin ve gelecekte de düşünmek istemediğin şeyler için de herhangi bir özlem duyuyor musun?

— Hayır efendim.

— İşte bu düşüncelerinde veya duygularında olan ve olmayan şeylere karşı herhangi bir özlemin yoksa, bu acılardan kurtulmanın yoludur.

— Anladım efendim.

Böylece, Malunkya'nın oğlu Gerçeği gördü ve kalbi sevinçle dolu olarak Buddha'yı terketti.

Rabindranath Tagore de insanoğlunun acılarını dile getiriyor :

— Ey tutsak! Söyle bana, seni tutsak eden kim?

— Beni tutsak eden, Efendim. Ben, dünya üzerinde zenginliğe ve kudretə sahip herkesten daha üstün olabileceğimi düşündüm ve bu nedenle hazinemi doldurdum. Uyku bastırdığı zaman, efendimin yatağına yattım ve uyandığımda kendimi bu hazineye tutsak olmuş buldum.

— Tutsak! Söyle bana, bu kırılmaz zincire seni kim bağladı?

— Bu zinciri bütün dikkatimle ben yaptım. Kudretimin tüm dünyayı bana tutsak edeceğini düşündüm. Ve gece gündüz çalışarak zinciri yaptım. Sağlam ve kırılmaz halkalarıyla zinciri tamamladığım

zaman, o zincirle k ndimi bağlamış olduğumu g r-
d m.

Tao Te Ching(*)te, isteklerin durdurulması ve
Özgürlüğün huzuruna ulaşılması telkin edilmiştir :

**Ben, kapımdan dışarı çıkmaksızın
Dünya  zerindeki herşeyi bilebilirim.
Penceremden bakmaksızın
Gökyüzündeki yolları görebilirim.**

**Çünkü çok gezen
Daha çok bilir.**

**Bu nedenle, Bilge kişi
Yol almadan ulaşır,
Bakmadan herşeyi görür,
Yapmadan herşeyi yapar.**

Buddha'nın Orta Yolu, isteklerden ve tutkular-
dan kurtulmakla kişinin neden huzura kavuşacağını
anlamamıza yardımcı oluyor. Bu Orta Yol, Aziz
John'un da yazılarında belirttiği gibi, kişiyi kutsal da-
ėın zirvesine ulaştıran ve sıkı bir çalışmayı gerekti-
ren mükemmellik yoludur. Yolun sağında, dünya şey-
lerini istemeye götüren yanlış bir yol solunda da öte
dünyaya ait şeyleri istemeye götüren başka bir yanlış

(*) **Tao To Ching** (Yaşam Yolu): Büyük  in bilgesi Lao
Tzu'nun eseri.  ev: M. Ali Işım. DERGÂH YAYINLARI

yol vardır. **Bhagavad Gita'nın** iki beyiti, bu yanlış yolları gösterir.

Görüş sahibi olmadıkları halde çok söz söyleyen insanlar vardır. Onlar, kutsal Vedaların sözlerini bellemişlerdir ve derler ki: «Bundan başka hiçbir şey yoktur.»

Böyle kişilerin ruhları bencil isteklerle kuşatılmıştır, ve onların cennetleri de bencil bir istekten başka hiçbir şey değildir. Onların duaları zevklere ve kudrete ulaşmak içindir, bu şekilde duaların karşılığı da dünyaya yeniden gelmektir.

Fakat, bu her iki yolun ortasında dar boğazlı başka bir yol daha vardır. Bu yol mükemmellik yoludur. Düzenli yaşamak yoludur. **Gita'da** dendiği gibi: «ne çok fazla ne de çok az yemek yiyen, ne çok fazla ne de çok az uyuyan kişi için değildir.»

Hikâye edilir ki :

Zengin bir tüccarın oğlu olan Sona Kolivisa, Buddha'nın rahipler sınıfına girmiş, dikenli ve kanlı yolda aşırı bir gayretle yol almaya çalışıyordu. Daha sonraları, «Ben artık olgunlaştım, evime dönsem tüm zenginliğimi iyi işler yapmak için sarfederdim» diye düşünüyordu.

Buddha, onun düşüncelerini anladı ve yanına giderek sordu :

— Sona! Evinde iken saz çalar mıydın?

— Evet efendim.

— Sazının telleri çok fazla gergin olduğu zaman, güzel ses verir miydi?

— Hayır efendim.

— Sazının telleri ne çok fazla gergin ne de çok fazla gevşek olduğu zaman iyi ses verirdi. Öyle değil mi?

— Evet efendim.

— İşte Sona, tıpkı bunun gibi, aşırı çalışma kişinin kendini-beğenmesine, az çalışmada tembelliğine neden olur; Bundan dolayı, çalışman normal olsun, kudretlerini ahenk içinde tut. Herşeyden önce emacın bu olsun.

Ve Sona Kolivisa ancak, Öğreticisinin bu sözlerini uyguladıktan sonra Nirvana'ya ulaşabildi.

Kutsal dağın zirvesinde ne buluruz? Beş defa peşpeşe yazılmış ve hiçlik anlamına gelen **Nada** sözcüğünü. Dağın zirvesinde de «Ve hiçlik dağının üzerinde» anlamına gelen **Y en el monte nada** cümlesi yazılıdır.

Hiçliğe giden bu yol, **Tao Te Ching**'te sözü edilen Sonsuzluk yoludur: Boşluğa ulaş ve sessizlik içinde orada kal. Bu Budizmin ünlü **Sunyata**'sıdır. Aziz John, hiçliğin değerini olumlu ve olumsuz anlamlarıyla açıklamaya çalışıyor:

Herşeyden zevk alabilirsin
Hiçliğin içindeki zevki ara bul.
Herşeyi bilebilirsin
Hiçliği bilmeye çalış.
Herşeye sahip olabilirsin
Hiçliğe sahip olmaya çalış.
Herşey alabilirsin
Hiç olmaya çalış.

A. Baker 1575—1641, açıklaması şöyle :

Sıfır artı sıfır eşittir sıfır aritmetik denkleminde olduğu gibi, hiçlik artı hiçlik eşittir hiçlik ifadesini iyice anlayın ve daima aklınızda tutun.

Bazı kişiler tarafından bir hiçlik durumu, bazı kişiler tarafından da bir bütünlük durumu olarak tanımlanan bu durum mükemmel bir vahdet halidir.

Brihadaranyaka Upaniṣad(*)da da denir ki: «Ruh ne budur ne de şudur.»

Olumsuz anlamı boş, olumlu anlamı dolu olan **Sunyata** sözcüğü Sanskritçe SU kökünden gelir. **Dhammapada**'da boşluk fikri işlenmiştir: «Yaşam sandalını boşalt.» Ve yine denir ki:

Zihnini sessizlik içinde olan rahip boşluk evine girdiği zaman, Gerçeğin aydınlığını görmenin sevinçini duyar.

Özgürlük göğünde. başlangıcı olmayan sonsuz boşlukta uçan insanın görünmeyen yolunu kim çizebilir?

Dhammapada beyitleri, İsa'dan önce üçüncü yüzyılda toplanmıştır. Tüm beyitleri hikmet ve hoş bir alaycılıkla doludur :

(*) **Brihadaranyaka-Upaniṣad**: Upaniṣadlar adlı yazıtlardan bir bölüm.

Bilgisiz kişiye, hikmet dolu sözlerin yararı nedir? Kör bir insana bir lâmbanın yararı nedir?

Binlerce kutsal kitabın özüne kulak ver : başkalarına yardım etmek erdemdir; zarar vermekse günah.

Kişi kendi davranışlarıyla yol alır veya yükselir : tıpkı bir duvarın yapımcısı veya bir kuyu kazıcısı gibi.

Dar-kafal insan düşünür ve der ki : Bu adam bizden biridir, şu bizden değildir, yabancıdır. Kutsal kişi için ise tüm insanlık tek bir aileden başka hiçbir şey değildir.

İzleyicileri ve öğreticileri, **Dhammapada**'nın ruhunu Buddha'nın ruhu olarak kabul ederler.

Buddha oluş çarkını durdurmamızı ve Varlığın ortasında kalmamızı istiyor. **Bhagavad Gita**'nın yolu olan orta Yolu izlememizi, dört gerçeğin tamamıyla bilincinde olmamızı ve böylece büyük Yolu izlemeye başlamamızı istiyor. Mesajı, bir yaşam mesajıdır, burada ve şimdi, tam bu anda yaşamamanın mesajıdır, yaşamamızın her anının mükemmellik yolunda bir ilerleme olduğu mesajıdır. Buddha, Metafiziksel gerçeklerin sözlerin ötesinde olduğunu söyleyerek Metafiziksel sorulara karşı sessiz kalır. Ölümünden sonra insanın yaşayıp yaşamadığı sorulduğu zaman, talebelerinden biri bu soruyu şöyle cevaplar :

Bizler insanın sadece bir bedenden ibaret olup

olmadığını, veya bedeninin içinde olup olmadığını, veya bedenden ayrı olup olmadığını bilmiyoruz : bedeninin ölümünden sonra yaşayıp yaşamıyacağını nasıl bilebiliriz?

Buddha, ruhsal problemimizin çözümünde büyük bir önem duymamızı, ve ahlâk sorununumuzun çözümünde de kendi mantığımızdan yararlanmamızı öneriyor. İnsanoğlu için evrensel bir dua olabilecek eski bir Hint duası vardır :

Kötü insan iyi olabilir ve iyi kişi huzur sahibi olur. Huzuru olan kişi özgür olur ve özgür olan kişi de başkalarını özgürlüğe ulaştırır.

Dhammapada'nın bir beyiti bu önemi gayet güzel ifade etmektedir :

Bütün dünya ateş içindeyken, insan nasıl gülebilir, nasıl zevk içinde olabilir? Derin bir karanlık içinde olduğumuz zaman, bir ışık aramaz mısınız?

Dhammapada bir lâmbadır. Saf bir zihine sahip kişinin sevince ulaşacağını aksi halde acılardan kurtulamıyacağını anlatan ilk iki beyitini düşünelim. Bu beyitlerin ruhu Maitri Upanişad(*)da belirmiştir :

(*) Maitri Upanişad: Upanişadlar adlı yazıtlardan bir bölüm. (Bk. Upanişadlar: Tahririnin soluğu. Çev: M. Ali Işım. DERGÂH YAYINLARI)

Samsara yani yaşamın başka bir yere geçmesi, kişinin zihninde oluşur. Bu nedenle, kişi zihnini saf tutmalı, çünkü insan düşündüğü şey olur : Ölümsüzlüğün sırrı budur.

Cittam eva hi Samsaram, «zih'in Samsara'dır». Bu Sanskritçe sözler bir psikoloji kitabının başlığı olabilir. Yaşamımızın her anı yeni bir yaşam ve eski bir ölümdür : Biz geçip giden zamanda ölürüz ve gelen zamanda yaşarız. Bu nedenle, bu dünya üzerindeki yaşamımız sürekli bir yer değiştirmedir.

Buddha'nın gösterdiği yol sekiz aşamalı bir yoldur. Bu sekiz aşama sekiz mükemmelliktir. Bu yolu katederken duyduğumuz melodi ve armonilerden Nirvana'nın sessizliğine ulaşırız.

Maitri Upanişad'da denir ki :

Brahman'ın sesi **OM** hecesidir. Bu sözün sonunda sessizlik vardır. Ve bu sessizlik bir sevinç sessizliğidir. Korku ve acının artık barınmadığı yolculuğun sonudur : Artık değişmezlik, hareketsizlik, eksilmezlik, daimilik ve ölümsüzlük vardır.

En Yüksek duruma ulaşmak için, sevgi içinde bir tapınmayla Brahman'ın sesini ve sessizliğini düşünün. Çünkü denmiştir ki: «Tanrı sestir ve sessizliktir. Onun adı OM hecesidir. Bu nedenle, sessizlik içinde onu düşünerek kendinizden geçin.»

Dhammapada'nın ilk beyitleri bize Yolun başlangıcını gösterir. Bu beyitlerde son derece basit

bir şekilde açıklanmış ruhsal bir çekim kanunu vardır. Saf bir zihin, Yolun ilk aşaması olan **Doğru Görüşler**'e sahip olmayı mümkün kılar. Saf bir zihin her şeyi yansıtan fakat bünyesine hiçbir şey almayan, ve her şeyi aynı ışık altında gören berrak bir ayna gibidir. Bu saf zihin Krishna'nın sözlerinde yansıyor: «Ben tüm varlıklarla aynıyım. Sevgim daima birdir.

İsa'nın sözlerinde de aynı şeyir görürüz: «Sözlerimi işiten bir insan inanmasa da, ben onu suçlayamam.» John.

«Doğru olan nedir?» diye sorarsak, **Dhammapada** bize şu cevabı verir :

Sanda! ağacı olsun, yasemin olsun veya zakkum olsun, hiçbir çiçeğin kokusu rüzgâra karşı gidemez; fakat erdemlerin kokusu rüzgâra karşı gider ve dünyanın ucuna dahi ulaşabilir.

Yol üzerindeki ilk aşamada kokuları «dünyanın ucuna ulaşan» Budizmin ve bütün dinlerin veya insanlığın dört büyük erdemini de buluruz: **Maitri, Karuna, Mudita, Upeksha**.

Pali dilinde **Metta** olan **Maitri** dostluktur, iyidilektir, herkese her şeye karşı iyilik, sevgi ve merhamet göstermedir. **Karuna** merhamet ve herkesin acılarına üzülmektir. **Mudita** herkesin iyiliğine sevinmektir. **Upeksha** herkesin hatasını affetme ve görmemezlikten gelmedir. Bu erdemler kişinin Yola gir-

mesine yardımcı olurlar ve yolculuğu boyunca onun dostladır.

Doğru Görüşler, bu dört gerçeği görmedir.

İkinci aşama, **Doğru Karar vermedir**. Mükemmellik Yolunun üstünde bir yıldız görürüz ve Upanişadların sözlerini anımsayarak o yıldızı izlemeye karar veririz : «Kişi, karar verdiği amaca kendi eylemleriyle ulaşır. «Tanrının Krallığına ancak, dönülmez bir karar veren ve hiçbir zaman geri dönüp bakmayan kişiler ulaşabilir.»

Üçüncü aşama, **Doğru Sözler'dir**. Bhagavad Gita'da denir ki :

Huzur veren, iyi, güzel ve gerçek olan sözler ve de kutsal kitaplardan okunan sözler: sözlerin ahengi budur.

Ve yine Dhammapada'da denir ki : «Huzur veren tek bir söz, yararı olmayan binlerce sözden daha iyidir.»

Buddha doğru sözleri, «zamanında, gerçek, yararlı ve güzellikle söylenen sözler» olarak tanımlıyor. Gerçeğin idealî sonsuzdur. İnsanoğlunu ancak Gerçek kurtarabilir.

Dördüncü aşama, **Doğru hareketlerdir**. Bu Bhagavad Gita'nın Karma Yogasıdır : bir sevgi gösterisi olarak iyi ve saf hareketlerin yapılmasıdır.

Binlerce kutsal kitabın özüne kulak verin : Baş-

kalarına iyilik yapmak erdemdir; zarar vermek ise günahtır.

İsa'nın sözleri de aynı amaca yönelir: «Senden nefret eden kişilere dahi iyiliğini esirgeme.»

Beşinci aşama, **Doğru Geçim** yoludur veya kişinin yaşamını sürdürebilmesi için gereken rızkını doğru yoldan teminidir.

Gerçekte tüm ruhsal liderlerin **Dhamması** olan Buddha'nın **Dhamma'sını** izleyen kişi, geçimini, yarırsız, zararlı veya kötü şeyler yapımı için çalışmakla kazanamaz ve yine geçimi için bu tür şeylerden yararlanamaz. Ancak manevî bir ışık ve ruhsal bir kahramanlık insanoğlunun ahlâken yükselmesine yardımcı edebilir.

Kişiyi ruhsal dalgalar halinde Nirvana kıyısına sürükleyen sekiz aşamadan altıncısı, **Doğru Kuvvet sarfıdır.**

Doğru kuvvet sarfı, doğru yorgunluğu ve doğru dinlenmeyi ifade eder. Doğru kuvvet sarfı, biz onun bir kuvvet sarfı olduğunu düşünmediğimiz anlamda doğrudur. Her ne konuda olursa olsun, aşırı kuvvet sarfı yararlı değil, zararlıdır. Geçmişin tüm bilge kişileri bu Gerçeği görmüştür.

Bilin ki, insan ruhunu ele geçirmekten daha kolay hiçbir şey yoktur. Sadece istemek yeterlidir ve amaca ulaşılmıştır: ruh doğru yoldadır. Aksi halde, sadece boyun eğmek gerekir ve herşey kaybedil-

miştir. Çünkü, perişanlık veya düzelme içerden gelir.

Epictetus M.E. 60—140

Düşünülmeyen fakat aslında gerçek olan şu fikri öğrenmek zorunluluğundayız; birşey hakkında düşünmemeyi istemek gerçekte o şey hakkında düşünmeye zorunlu kalmaktır; ve onun istenmeyen düşünceleri atmak için sarfedilen bir kuvvet olduğunu düşünürken yine bir kuvvet sarfederiz.

Yedinci aşama, **Doğru Anımsama**dır. Yolun daima anımsanması, yaşantının sessizce gözetimidir.

Bu aşama, **Dhammapada**'nın ikinci bölümünde «ölümsüzlük yolu» olarak ifade edilmektedir.

Ruhsal yol bir uyanış, bir arayış ve bir geri dönüştür.

Son aşama bizi karşı kıyıya ulaştıran **Samadhi**, vahdet halidir. Bu durum sonlu ile sonsuzun birleşmesi, **Dhammapada**'da sözü edilen yolculuğun sona ermesi halidir: «Yolcu yolculuğun sonuna ulaştı.»

SAM-ADHI sözcüğü, bir yerde kalmak anlamına gelen **DHA** kökünden türemiştir. Sözcüğün başına gelen **SAM** ve **A** edatlarıyla tüm sözcük bir vahdet, bir birleşme durumunu : Upanişadların Brahman'ı ile, Mistik kişilerin Tanrısı ile, Buddha'nın Nirvanası ile birleşmeyi ifade eder.

Budizmin kutsal yazıtlarında sözü edilen Samadhi'nin dört devresi bize, Aziz Teresa'nın dört dua devresini anımsatır. Samadhi'nin ilk devresi saf düşünce, anımsama ve derin düşünme halidir, bunu düşünceyi durdurma ve kendinden-geçme hali izler. Bu iki devrede, derin bir sevinç ve huzur bilinci vardır. «Sessizliğin duası» olan üçüncü devrede, ilk iki devrede görülen sevinç bilincinin kaybolmasına rağmen, huzur bilinci kaybolmamıştır ve az da olsa bir «Benlik» bilinci vardır. Bu benlik yükü dördüncü devre olan NİRVANA durumuna ulaşıldığında ortadan kalkar ve kişi özgür olur.

Yolcu yolculuğun sonuna ulaşmıştır! Sonsuzluğun özgürlüğü içinde tüm acılardan kurtulmuştur ve onu tutsak eden bağlar kopmuştur ve artık yakıcı yaşam heyecanı yoktur.

Dhammapada 80

Dhammapada'da Buddha'nın mesajı vardır, ve bu mesajı işitmek sevince ulaşmaktır.

Bilge kişinin ruhu, DHAMMA'nın sözlerini işittiği zaman, bir gölün suları gibi saf ve huzur dolu olur.

Dhammapada 82

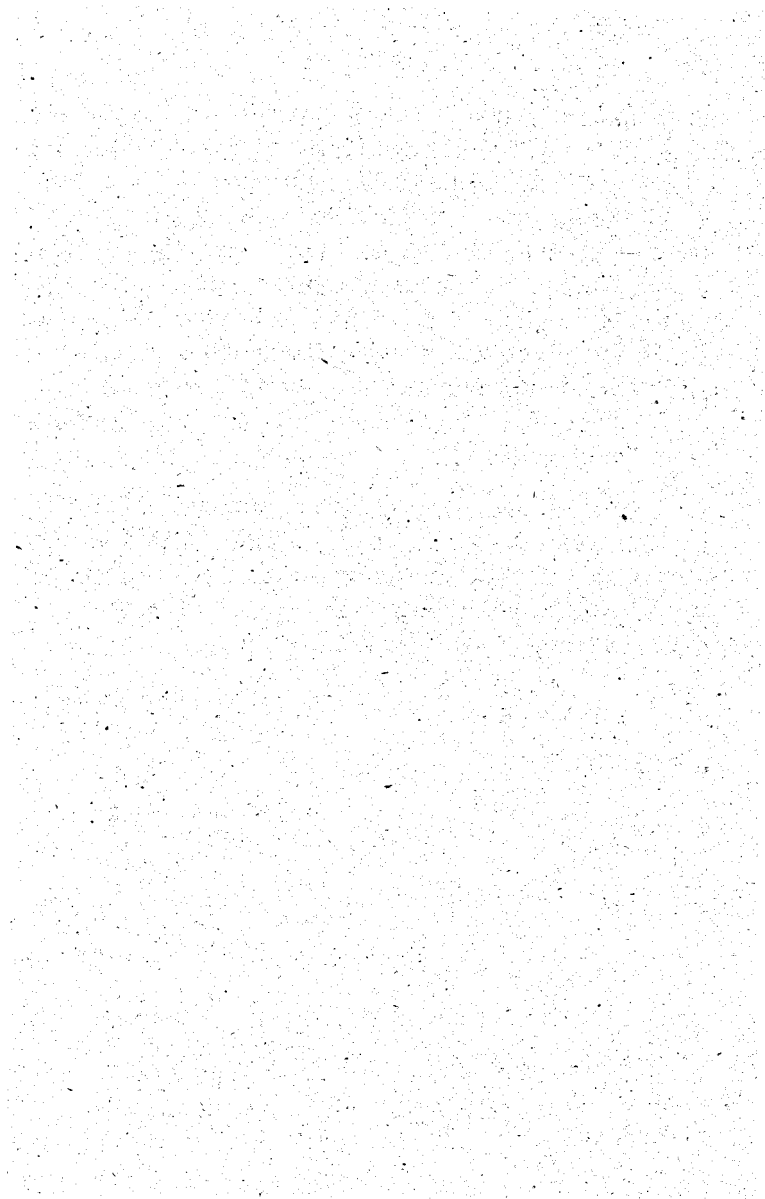
Ve DHAMMA'nın sözleri, Gerçeğin sözleridir.

Buddha'nın mesajı bir sevinç mesajıdır. O bir hazine buldu ve bulduğu bu hazineye giden yolu bize göstererek onu izlememizi istedi. O, insanlara ka-

ranlığın içinde olduklarını ve aydınlığa giden bir yolun var olduğunu söylüyor. Düşler yaşamından uyanmamızı ve nefretin değil sevginin var olduğu, zararın değil yararın var olduğu daha yüksek bir yaşama ulaşmamızı istiyor. Buddha, ruhsal gerçeği acı dolu deney sahasına sokarak en yüksek görüşe ve hikmete ulaşmış, ve modern insan zihnini ancak deneyin doyurabileceğini bilmiştir. Bu nedenle, bizden gözetlememizi, uyanık olmamızı, aramamızı ve bulmamızı istiyor. Bize yolu gösteriyor ve «çaba göstermesi gereken kişi sizsiniz» diyor.

Dhammapada'da Buddha'nın sesini işitebiliriz. Bir ışık ve sevgi kaynağı olan bu kitap, insanoğlunun en büyük yapıtları arasındadır. Her beyiti küçük bir yıldız, bütünü de tüm evreni aydınlatan sonsuz bir güneş gibidir.

Juan Mascaro

ZIT YOLLAR

- 1 Bugünkü yaşamımız dünkü düşüncelerimizin, yarınki yaşamamız da bugünkü düşüncelerimizin eseridir : Yaşam aklın eseridir.

Tıpkı bir araba tekerleğinin arabayı çeken atları izlemesi gibi, saf olmayan bir akıllar konuşan ve davranan kişiyi de acı çekme izler.

- 2 Bugünkü yaşamamız dünkü düşüncelerimizin, yarınki yaşamamız da bugünkü düşüncelerimizin eseridir : Yaşam aklın eseridir.

Tıpkı gölgesinin bir insanı izlemesi gibi, saf olan bir akılla konuşan ve davranan kişiyi de sevinç izler.

- 3 «Bu kişi bana hakaret etti, şu kişi bana zarar verdi, şu kişi beni yendi» şeklinde düşünen kişiler, hiçbir zaman nefretten kurtulamazlar.

- 4 Nefretten ancak bu şekilde düşünmeyen kişiler kurtulabilirler.
- 5 Çünkü nefret, nefretle değil ancak sevgiyle yokedilebilir. Bu ölümsüz bir kanundur.
- 6 Çoğu insan uyum içinde yaşamak için bu dünyada bulunduğumuzu bilmez. Bunu bilen kişiler hiçbir zaman birbirleriyle çatışmazlar.
- 7 Ruhu uyum içinde olmayan, ne yediğini düşünmeyen, sadece zevkleri için yaşayan, fazilet sahibi olmayan tembel kişiler, zayıf bir ağacın rüzgârın etkisi altında olması gibi, MARA'nın —bencil günahların etkisi altındadır.
- 9 Fakat ruhu uyum içinde olan, ölçülü şekilde yiyen ve oruç tutan, sadece zevkleri için yaşamıyan, inançlı ve fazilet sahibi kişiler, büyük bir kayanın rüzgârın etkisi altında kalmaması gibi, hiçbir zaman bencil günahların etkisi altında kalmazlar.
- 9 Ruhu arınmamış, kendisiyle uyum kuramamış ve gerçeğe ulaşamamış bir insan kutsal elbiseyi giymeye hak kazanmamış bir kişidir.
- 10 Ancak tüm günahlardan arınmış, gerçeğe ulaşmış, kendisiyle uyum kurmuş, fazilet sahibi bir insan o elbiseyi giyebilir.

- 11 Görünüşler dünyasını gerçek kabullenen ve bunun dışında bir gerçek olmadığını dışınen insanlar, hiçbir zaman Gerçeğe ulaşamazlar. Onlar yalnız dışıne yolunda kaybolmuş kişilerdir.
- 12 Ancak bu görünüşler dünyasının gerçek olmadığını bilen kişiler kesinlikle Gerçeğe ulaşırlar. Onlar doğru dışıne yolunda emin adımlarla yürüyen kişilerdir.
- 13 atısındaki kiremitleri kötü dizilmiş bir evin damından yağmur suları nasıl akarsa, bencil istemler de kötü-eğitimli bir akıldan öylesine geçer.
- 14 Fakat eğitimli bir akıldan bencil istemelerin hiçbiri geçemez.
- 15 Kötülük yapan insan bu dünyada da öte dünyada da acı çeker. Yaptığı yanlışları grdėė zaman acı çeker ve ağlar.
- 16 İyilik yapan kişi bu dünyada da öte dünyada da mutlu olur. Yaptığı iyilikleri grdėė zaman mutluluk duyar ve sevinir.
- 17 Kötülük yapan kişi her iki dünyada da acı çeker. «Ben kötülük yaptım» diye ağlar ve üzüntü yolunda gider.

- 18 İyilik yapan kişi her iki dünyada da sevinir. «Ben iyilik yaptım» diye mutluluk duyar ve sevinç yolunda gider.
- 19 Kutsal sözleri öğrenip de onları yaşamında uygulamiyan düşüncesiz kişi kutsal yaşamın sevincine ulaşamaz : o insan efendisinin sığırlarını güden bir sığırtmacı gibidir.
- 20 Bunun yanı sıra birkaç kutsal söz bildiğı halde bunları yaşamında uygulayan, eğilimlerden, nefretten, yanılığardan kurtulmuş, doğru görüşlere ve özgür bir akla sahip olmuş, bu dünyaya ve öte dünyaya olan tüm tutkularından kurtulmuş kişiler vardır : işte böyle insanların yaşamı kutsal bir yaşamdır.

2

GÖZLEMCİLİK

- 21 Ölümsüzlüğün yolu gözlemciliktir : gözlemci olmamak ta ölüme giden yoldur, Gözlemci olan kişiler hiçbir zaman ölmezler : gözlemci olmayanlar ise zaten ölüdürler.
- 22 Saf bir akılla bu gerçeği gören, akıllı ve daima-gözlemci kişiler, gözlemciliğin sevincini, Büyük-lük yolunun sevincini duyarlar.
- 23 Yüksek ve derin düşünce içinde yol alan kişiler, sonunda en yüksek huzur ve sonsuz sevinç olan NİRVANA'ya ulaşırlar.
- 24 Yüksek amacını hiçbir zaman unutmayan, davranışları saf ve kendine hâkimiyet içinde olan inançlı ve gözlemci kişi, sonunda görkemli bir yaşama ulaşır.

25 Bilge kişi inançlı ve gözlemci olmakla, kendine-hâkim ve kendisiyle-uyum içinde olan bir kişi olmakla, ruhunu pis suların ulaşamayacağı bir yere ulaştırır.

26 Aptal ve cahil insanlar dikkatsiz ve hiçbir zaman gözlemci olmayan kişilerdir; ancak gözlemci bir yaşam süren kişiler onun değerini bilirler.

27 Asla dikkatsizliğe teslim olmayın; aşağılık zevklere ve şehvete boyun eğmeyin. Çünkü ancak derin düşünce dünyasında yaşayan gözlemci kişiler sonunda en yüksek sevince ulaşırlar.

28 Gözlemci bir kişi olmakla düşüncesizliği yenen bilge kişi, acılardan kurtulup hikmet sarayına ulaşmış ve acı içinde yüzen insanları görebilen bir kimsedir. Şayet bu kişi, bilge olduğu kadar kuvvet sahibi bir insan da olursa, acılar içinde yüzen birçok akılsız kişiyi de karanlıklardan kurtarabilir.

29 Kör olan birçok insan arasında gözlemci olan tek bir kişi, hızlı koşan bir at gibi, yavaş olan kişileri geride bırakarak yarışı kazanır.

30 Indra, gözlemciliği sayesinde tanrıların en büyüğü oldu, ve bu nedenle tüm diğer tanrılar gözlemciliği övüp düşüncesizliği kötülediler.

- 31 Düşüncesizlikten korkan ve gözlemciliğin sevincine ulaşmış, bir münzevi, karşısına çıkan tüm engelleri yakan bir ateş gibi yol alır.
- 32 Gözlemciliğin sevincine ulaşmış ve düşüncesizliğe korku ile bakan bir münzevi, kesinlikle zafere ulaşır. O kişi NİRVANA'nın çok yakınındadır.

3

AKIL

- 33 Akıl, hareketsiz duramıyan, daima hareket halinde, ele geçirilmesi ve zaptedilmesi çok zor olan bir kuvvettir : Bilge kişi zihnini düzene sokar ve kontrolü altına alır.
- 34 Denizden alınıp karaya atılan bir balık nasıl yaşamak için çırpınırsa, akıl da ölümün pençesinden kurtulmak için öylesine mücadele eder.
- 35 Akıl kararsızdır, hoşlandığı hayallerin peşinden koşup durur : onu ele geçirebilmek gerçekten zordur. Ancak bu gücü kontrol altına almanın çok büyük yararları vardır. Kendini kontrol altına almanın çok büyük yararları vardır. Kendini kontrolmiş bir akıl, büyük bir sevinç kaynağıdır.

- 36 Akıl görünmeyen ve anlaşılmayan bir güçtür, o hoşlandığı hayallerin peşinden koşup durur; fakat bilge kişi onu kontrolü altına alır. Çünkü kontrol altına alınmış bir zihin büyük bir sevinç kaynağıdır.
- 37 Nesnel olmayan ve bilincin içine gizlenmiş olan akıl tek başına uzak mesafelere gidebilir. Zihinlerini uyumlu bir düzene sokan kişiler, ölümün zincirlerinden kurtulmuşlardır.
- 38 Zihni, inancı ve huzuru değişken olan kişiler, Gerçeğe giden yolu bilmeyen kişilerdir. Ve o kişiler hiçbir zaman hikmet doyumuna ulaşamazlar.
- 39 Ancak zihnini kontrol altına almış, tutkulardan kurtulmuş, iyinin ve kötünün üstüne yükselmiş huzur içindeki kişiler, uyanık ve korkudan kurtulmuş kişilerdir.
- 40 Bu bedenin kolayca kırılabilen bir kavanoza benzediğini idrak eden ve bu nedenle zihnini bir kale gibi kuvvetlendiren kişi, MARA ile yani tüm günahkâr tutkularla mücadele eder. O insan zafer üstüne zafer kazanır. Uyanık bir kişidir o.
- 41 Ne kadar üzücü! birgün bu beden de, bir kenara atılmış bir kütük gibi, cansız olarak yere serilecek

42 Bir insana başka bir kişi zarar verebilir ve başka bir kişi ondan nefret edebilir; ancak yanlış şekilde yönetilen kendi zihninden başka hiçbir kimse, o insana daha fazla zarar veremez.

43 Bir insana anası, babası veya bir yakını gerçekten birçok iyilikler yapabilir; ancak hiçbirisi o kişinin doğru olarak yönetilen kendi zihninin yaratabileceği iyiliklerden daha büyüğünü gösteremez.

YAŞAM ÇİÇEKLERİ

- 44 Bu dünyayı, tanrıların dünyasını, acı ve ölüm dünyası YAMA'yı kim zaptedecek? Mükemmellik yolu DHAMMAPADA'yı kim bulacak?
- 45 Bu dünyayı, tanrıların dünyasını ve YAMA dünyasını ancak bilge bir kişi zaptedebilir. Ve yine ancak bilge bir insan, dünyanın en güzel çiçeğini bulan bir kişi gibi, DHAMMAPADA'yı —mükemmellik yolunu bulabilir.
- 46 Ancak bu bedenin bir köpüğe, bir serapa benzediğini bilen kişi, duygusal tutku çiçeklerinin içine gizlenmiş olan ölüm kralı MARA'nın sıvri oklarından kurtulabilir. Yolunda yürüyen kişi olur.
- 47 Bir araya geldikleri zaman, koca bir şehri yerlebir edebilecek bir sele benzeyen, bu duygusal tutku çiçeklerini toplayan akılsız kişiler sonunda ölümün ellerine düşerler.

- 48 Ve herşeyin sonu olan ölüm, isteklerine karşı sürekli açlık duyan ve bu nedenle duygusal tutku çiçeklerini toplayan insanın da sonu olur.
- 49 Bilge kişi yaşamını, bir çiçeğin özünü alıp onun kokusuna ve güzelliğine zarar vermeksizin uçup giden bir arı gibi sürdürür.
- 50 Başkalarının hatalarını, yaptıklarını veya yapmadıklarını değil kendi hatalarınızı, kendi yaptıklarınızı ve yapmadıklarınızı düşünün.
- 51 Meyvesiz sözler söyleyip, söylediklerini yaşamında uygulamayan kişi, güzel ve renkli gözükken fakat kokusu olmayan bir çiçeğe benzer.
- 52 Ve ancak, az da olsa meyvesi olan sözler söyleyen ve onları yaşamında uygulayan kişi, kokusu ve rengi olan güzel bir çiçek gibidir.
- 53 Nasıl ki büyük bir çiçek yığınınından birçok çelenkler yapılabilirse, ölümlü bir insanın da yapabileceği birçok iyi işler vardır.
- 54 Sandal ağacı olsun, yasemin veya zakkum olsun, hiçbir çiçeğin kokusu rüzgâra karşı yayılamaz; fakat faziletlerin kokusu hiçbir engel tanımadan her yere yayılır, ve dünyanın öte ucuna dahi ulaşabilir.

- 55 Sandal ağacının, yaseminin ve zakkum çiçeklerinin kokusu kaybolucudur; ancak faziletlerin kokusu hiçbir zaman yok olmaz.
- 56 Tüm çiçeklerin kokuları çok uzak mesafelere kadar ulaşamaz; fakat faziletlerin kokusu öte dünyalardan bile duyulabilir. Onların kokusu tanrılara has bir kokudur.
- 57 Ölüm kuvveti MARA, Gerçeğin ışığıyla aydınlanmış ve özgürlüğe ulaşmış faziletli kişinin karşısına çıkamaz.
- 58 Çöpler altında kalmış bir tohum yine de asıl gelişir ve çiçek açarsa, Buddha'yı izleyen gerçekten uyanık olan kişinin saf ışığı, diğer insanlar arasında öylesine gelişir ve çiçeklenir.

5

APTAL KİŞİ

- 60 Gece, uyanık kişi için ne kadar uzundur; yol yorgun kişi için ne kadar uzundur; Ölümle son bulan yaşam yolculukları da doğru yolu bulamayan aptal kişi için ne kadar uzundur.
- 61 Şayet büyük yaşam yolculuğunda, kişi daha iyi veya en az kendisi kadar iyi olan bir yoldaş bulamazsa, üzülmemeli ve sevinç içinde yoluna yalnız devam etmelidir. Çünkü aptal bir insanın yoldaşlığının ona yararı değil zararı dokunur.
- 62 Aptal kişi «Benim servetim şu kadardır, çocuklarım şunlardır» diye övünüp durur. Fakat, aslında o değil onların, kendisinin dahi sahibi değildir.
- 63 Kendini akıllı sanan kişi aslında aptal bir insandır; aptallığını görebilen kişi ise hiç olmazsa o konuda akıllı olur.

64 Bir kaşık nasıl ki içine girdiği çorbanın tadını alamazsa, tüm yaşamını bilge kişilerle geçiren bir aptal da hikmet yolunu bulamaz.

65 Halbuki, uyanık ve görmesini bilen bir insan bilge bir kişi ile sadece bir an için dahi beraber bulunsa, dilin çorbanın tadını hemen duyması gibi, derhal hikmet yolunu bulur.

66 Akıllı olduğunu sanan kişi yaşamını kendi kendine düşman olarak sürdürür ve daima sonunda acı meyveler veren yanlış eylemlerde bulunur.

67 Pişmanlık duyulduğu zaman, o eylem iyi yapılmamıştır ve o zaman kişi gözyaşları içinde yanlış eyleminin acı meyvelerini toplamak zorunluğundadır.

68 Yapılan bir eylemden pişmanlık duyulmadığı zaman, o eylem doğru yapılmıştır ve o zaman kişi sevinç içinde eyleminin tatlı meyvelerini toplayabilir.

69 Aptal kişi için, acıyı getiren sonuçlar ortaya çıkıncaya kadar yanlış davranışlar tatlı gibi görünür; ancak sonuçlar ortaya çıktığı zaman, aptal kişi yanlış davranışlarının acı meyvelerini yemek zorundadır.

- 70 Sadece birkaç zeytin tanesi yiyerek aylarca oruç tutan aptal bir insanın değeri, düşünce:eri gerçekte beslenen bilge bir kişinin değerine hiç bir zaman ulaşamaz.
- 71 Taze süt nasıl ki hemen ekşimezse, yanlış bir davranışın sonucu da derhal ortaya çıkmayabilir. Ancak o davranışın meyvesi küller altında kalmış bir ateş gibidir; ortaya çıktığı zaman kişiyi yakar.
- 72 Şayet bir insanın aptallığı artarsa, bu gelişme onun kendi zihnine zarar vermesine neden olur ve o kişinin kaderi öncekinden daha kötü olur.
- 73 Çünkü aptal kişi şöhret sahibi olmak ister, herkesten sevgi ve saygı görmek ister.
- 74 İsteklerle ve gururla dolu olan aptal kişi, «Şu işi herkes benim yaptığımı zannediyor, herkes yapacağı ve yapmayacağı şeyleri bana soruyor» diye düşünür.
- 75 Dünya zenginliklerine giden bir yol vardır ve NİRVANA'ya giden bir yol vardır. Buddha'yı izleyen kişiler şan ve şöhret tutkusuna kapılmadan özgürlüğe ulaşmak için çalışırlar.

6

BİLGE KİŞİ

- 76 Senin yüzüne karşı hatalarını söyleyen kişiye, sana gizli bir hazineyi gösteren, yaşam tehlikelerini gösteren bilge bir insan olarak kabul et. O kişiyi izle: onu izleyen kişi kötülük değil iyilik görecektir.
- 77 Onun sana ikazlarda bulunmasına, ders vermesine ve yanlış olan şeyden seni menetmesine izin ver. İyi olan kişiler onu sevecek, kötü olan kişilerse ondan nefret edeceklerdir.
- 78 Ruhu çirkin olan kişilerle arkadaş olma; kötü ruhlu kişilerle dolaşma. Ruhu güzel olan arkadaşlar edin; ruhu iyi olan kişilerle dolaş.
- 79 Gerçek sularını içen kişi, zihni sükûn içinde sevinç içinde kalır. Bilge kişi onların tadını büyüklerin açıkladığı Gerçeğin içinde, DHAMMA'da bulur.

- 80 Su yolları yapan kişiler suları kontrolleri altına alırlar; okçu oklarını düz ağaçtan yapar; marangozlar ağaçları nasıl kullanacaklarını bilirler; ve bilge kişiler kendi zihinlerini kontrol ederler.
- 81 Rüzgâr büyük bir kayayı nasıl yerinden oynatamazsa, yapılan övgüler ve suçlamalar da bilge kişiyi yerinden oynatamaz.
- 82 Dhamma'nın sözlerini işittiği zaman, bilge kişinin ruhu bir gölün suları gibi saf, derin ve huzur dolu olur.
- 83 İyi insanlar her zaman tüm sevgilerini, ilgilerini gerçeğe verirler. Kutsal kişi arzu nesneleri üzerinde boş düşüncelerle kafa yormaz. Zevk veya acı verici durumlar oluştuğu zaman, bilge kişi bu duyguların ötesinde kalır.
- 84 Kendisi veya başkaları için istekleri olmayan kişi, doğruluğun başarılarını kendi başarılarından çok önde ve üstün tutar. o kişi görkem sahibi, dürüst ve bilge bir kişidir.
- 85 Zaman ırmağını birkaç kişi geçer ve NİRVANA'ya ulaşmaya muktedir olabilir. İnsanların çoğu ırmağın kenarında aşağı yukarı dolaşıp durur.
- 86 Fakat kanunu tanıdıkları zaman kanun yolunu işleyen kişiler, diğer kıyıya ulaşırlar ve ölümün ötesine giderler.

- 87 Karanlık yolu geride bırakarak aydınlık yolu izleyen bilge kişi dünya yaşantısını terkederek özgür bir yaşama gider.
- 88 O kişi en yüksek sevince ulaşır, tutkulardan, istemlerden ve zihnini karartacak herşeyden kurtulur.
- 89 Aydınlığa giden yolları öğrenmiş, bütün tutkuların ve ihtirasların karanlığından kurtulmuş kişiler, bu ölümlü yaşam süresince dahi NİRVANA'ya ulaşabilirler.

SONSUZ ÖZGÜRLÜK

- 90 Yolun sonuna ulaşan yolcu sonsuzluğun özgürlüğü içinde, tüm acılardan, kendisini bağlayan tüm zincirlerden kurtulmuştur. Artık onun tüm yaşam heyecanları sönmüştür.
- 91 Yüksek düşünceli kişiler aynı yerde kalmaktan mutlu olmayıp daima mücadele ederler. Gölleri terkederek gökyüzüne uçan kuğular gibi, bulundukları yerlerde barınamayıp daha yükseklerle tırmanmak için çaba sarfederler.
- 92 Aşırı beslenmekten kaçınarak yetkinliğe ulaşmış ve sonsuz boşluk — özgürlük göğünde — uçan kişinin yolunu kim izleyebilir? O kişinin yolunu izlemek, gökyüzünde uçan kuşların yolunu izlemek kadar zordur.

- 93 İstekleri susmuş, zevklerin etkisinden kurtulmuş ve başlangıcı olmayan sonsuz boşluk — özgürlük göğünde uçan insanın yolunu kim izleyebilir? Onun yolunu izlemek, gökyüzünde uçan kuşların yolunu izlemek kadar zordur.
- 94 Duygularını, iyi bir sürücünün atlarını yönetmesi gibi, kontrol altına alabilen, gururdan ve aşağılık tutkulardan kurtulmuş kişiyi tanrılar bile över.
- 95 O kişi, toprak gibi sakin, bir sütun gibi sağlam ve temiz bir göl gibi saftır. Ölümle son bulan yaşam ırmağından —Samsara— kurtulmuştur o kişi.
- 96 O kişi görüşünün verdiği ışıktaki özgürlüğünü bulmuştur : onun düşünceleri, sözleri ve davranışları huzur içindedir.
- 97 Ve o kişi NİRVANA'yı gördükten sonra saf inançlardan, tüm isteklerden ve tüm bağlardan kurtulmuştur, günahların çok ötesindedir. Diğer insanlar arasında gerçekten daha büyüktür.
- 98 Kutsal kişiler her nerede oturlarsa otursunlar —bir şehir veya bir orman, bir vadi veya bir dağın tepesi— o yer gerçekten bir sevinç kaynağıdır.
- 99 Onlar, diğer insanların oturamadıkları yerleri bile cennete çevirirler. Çünkü onlar isteklerin yükünden kurtulmuş ve başkalarının bulamadıkları sevince ulaşmış kişilerdir.

BİN'DEN DAHA YEĞ

- 100 Huzur veren tek bir söz, yararı olmayan binlerce sözden daha yeğdir.
- 101 Huzur veren tek bir beyit, yararı olmayan binlerce beyitten daha yeğdir.
- 102 Huzur veren tek bir şiir, yararı olmayan binlerce şiirden daha yeğdir.
- 103 Kendine galip gelen kişinin zaferi,
- 104 Binlerce savaşta galip gelen kişinin zaferinden çok daha yeğdir.
- 105 Çünkü, zaferlerin en büyüğü kişinin kendine karşı kazandığı zaferdir; ve ne gökyüzündeki tanrılar ne de yerin dibindeki şeytanlar böyle bir insanın zaferini bozguna uğratamaz.

- 106 Kişinin kendini yenme çabasında harcadığı bir anlık zaman, o kişinin yıllar boyu tanrıya sunduğu binlerce adaktan daha yeğdir.
- 107 Kişinin kendini-yenme çabasında harcadığı bir an'ın değeri, o kişinin yüzlerce yıl ibadetinden daha büyüktür.
- 108 Bir insanın yıllarca yaptığı ibadetler ve sunularla kazanabileceği değer, dürüst bir insana saygı gösteren kişinin kazandığı değerın yanında hiç kalır.
- 109 Fazilet ve kutsallık olgunluğuna ulaşmış kişilere saygı göstererek onur kazanan kişi, gerçekte dört büyük hazineye ulaşır : uzun bir yaşam, sağlık, kudret ve sevinç.
- 110 Fazilet ve tefekkür içinde geçen tek bir yaşam günü, düşüncesizce yaşanan yüzlerce yıldan daha yeğdir.
- 111 Hikmet ve tefekkür içinde geçen tek bir gün, cehalet içinde düşüncesizce yaşanan yüzlerce yıldan daha yeğdir.
- 112 Cesaretle ve mücadele ile geçirilen tek bir gün, tembellik ve zayıflıkla geçirilen yüzlerce yıldan daha yeğdir.

- 113 Tüm şeylerin nasıl oluştuğunu ve yok olduğunu düşünen kişinin tek bir yaşam günü, bunları düşünmeyen kişinin yüzlerce yıllık yaşamından daha yeğdir.
- 114 Kişinin kendi ölümsüzlüğünü gördüğü tek bir yaşam günü, bu yolu görmeyen kişinin yüzlerce yıllık yaşamından daha yeğdir.
- 115 Kişinin en mükemmel yolu gördüğü tek bir yaşam günü bu yolu görmeyen kişinin yüzlerce yıllık yaşamından daha yeğdir.

İYİ VE KÖTÜ

- 116 Acele edin ve iyi olanı yapın. Aklınızı kötülükten uzak tutun. Çünkü, iyi olanı yapmakta yavaş davranan kişinin akli kötülükteki zevke dalar.
- 117 Kişi yanlış olan birşey yapmışsa onu bir daha tekrarlamamalıdır. Günahta zevk bulmamalıdır. Yanlış davranışların birikimi sonunda büyük acılar yaratır.
- 118 Kişi iyi olan birşey yapmışsa onu tekrar tekrar yapsın. Bu yaptıklarından zevk alsın. İyi davranışların birikimi de sonunda büyük sevinçler yaratır.
- 119 Kötülüğü meyvesini vermediği sürece, kişi kötülükten zevk alabilir; ancak o kötülüğün meyvesi ortaya çıktığı zaman gerçekten kötülüğü görür.
- 120 İyiliği meyvesini vermediği sürece, yaptığı iyilik nedeniyle acı çekebilir; ancak o iyiliğin meyvesi ortaya çıktığı zaman gerçekten iyiliği görür.

- 121 «Bu küçük birşeydir» diye düşünerek, değerli az görülen bir günahı dahi sürdürmeyin. Damlaya damlaya göl olur. Aynı şekilde, aptal kişi de küçük kötülüklerle sonunda kötülük dolu bir göl olur.
- 122 «Bu küçük birşeydir» diye düşünerek, yaptığınız bir işin değerini küçük görmeyin. Damlaya damlaya göl olur. Aynı şekilde, akıllı kişi de küçük küçük iyiliklerle bir zaman sonra iyilik dolu bir göl olur.
- 123 İnsan, tıpkı yanında çok para taşıyan fakat hiçbir koruyucusu olmayan bir tüccarın yoldaki tehlikelerden kaçınması veya yaşamayı seven bir kişinin zehirlenmekten kaçınması gibi, kötülüğün tehlikelerinden kaçınmalıdır.
- 124 Elinde yara olmayan bir insana avucunda taşıdığı zehir zarar veremez. Yara olmayan yere zehir nasıl zarar veremezse, içinde kötülük taşımayan kişiye de kötülük zarar veremez.
- 125 Safiyete ulaşmış ve günahattan arınmış iyi bir insana kötülük yapan aptal bir kişinin kötülüğü, rüzgâra karşı savrulan tozlar gibi yine kendisine döner.
- 126 İnsanların bazıları yine bu dünyada, kötülük yapan kişiler de cehennemde yeniden doğarlar; dürüst insanlar cennete, ancak saf olan kişilerse NİRVANA'ya ulaşırlar.

127 Ne gökyüzünde, ne okyanusların derinliklerinde, ne bir dağın tepesindeki mağarada ne de başka herhangi bir yerde, kişi yaptığı kötülükten kurtulamaz.

128 Ne gökyüzünde, ne okyanusların derinliklerinde, ne bir dağın tepesindeki mağarada ne de başka herhangi bir yerde, kişi ölüm kudretinden kurtulamaz. —

YAŞAM

- 129 Tüm canlılar tehlike karşısında titrer ve ölümden korkarlar. Bunu düşünen kişi ne başka bir canlıyı öldürür ne de onun ölümüne neden olur.
- 130 Tüm canlılar tehlike karşısında korkar; yaşam tüm varlıklar için aziz birşeydir. Bunu düşünen kişi ne bir canlıyı öldürür ne de onun ölümüne neden olur.
- 131 Kendisi mutlu olmak için başkalarına zarar veren kişi, hiçbir zaman mutluluğa ulaşamaz.
- 132 Mutlu olmak isteyen fakat bu uğurda hiç kimseye zarar vermeyen kişi ise kesinlikle mutluluğa ulaşır.
- 133 Asla kimseye acı verici sözler söylemeyin, çünkü ağızdan çıkan sözler yayından fırlayan oklar gibi bir daha ölenemezler. Hiddetli sözler acı vericidir ve darbe üstüne darbe etkisi yaparlar.

134 Kişi kırık bir gong gibi tamamen sessiz olduğu zaman, o artık hiddetini susturmuş ve NİRVANA'ya ulaşmıştır.

135 Yaşlılık ve ölüm, tıpkı bir çobanın koyunlarını otlaklara sürmesi gibi, yaşıyan varlıkları ölüm yerlerine doğru sürer.

136 Aptal kişi kötü bir davranışta bulunduğu zaman, birgün içinde yanacağı bir ateş yaktığını anlayamaz.

137—140 Silâhları, zararsız ve saf olan kişilere, zarar veren insan kısa bir zaman sonra şu on kötülükten birine hedef olur . korku dolu bir acı, bir hastalık, bir sakatlık, delilik, akıl kaybı, yöneticilerin ezası, korku verici bir suçlanma, mal kaybı, dostların kaybı, veya gökyüzünden evine düşen bir yıldırım.

141 Ne çıplaklık, ne dağınık saçlar, ne pislik, ne günlerce oruç tutmak, ne yerde yatmak ne de bağdaş kurarak saatlerce bir yerde oturmak, şüphe ve isteklerden arınmamış bir insanı kurtaramaz.

142 Ancak güzel giysiler giymese de, Kişi kendine-sahip, huzur içinde, hiçbir varlığa zarar vermeyen, inançlı, saf ve iyi bir insansa, o insan Bhikkhu adı verilen kutsal bir münzevidir.

143 Bu dünyada bir insan var mıdır ki, kutsal bir atın kırbaç yemekten kaçınması gibi, tüm kötülüklerden tüm suçlardan kaçıp kutsal olabilsin.

144 Kırbaçın dokunduğu bir at gibi ateşli olun. İnançla, faziletle, enerjiyle, hikmetle, derin düşünmeyle, derin görüşle ve doğru davranışlarla yaşamın tüm acılarını yeneceksiniz.

145 Su yolları yapan kişiler o suları kontrolleri altına alırlar; okçular oklarını düz ağaçtan yaparlar; marangozlar ağaçlardan nasıl yararlandıklarını bilirler; bilge kişiler de aynı şekilde kendi zihinlerini kontrol ederler.

YAŞAM ÖTESİ

- 146 Tüm dünya ateş içindeyken, insan nasıl sevinebilir, nasıl zevk içinde olabilir?
- 147 Boyalı bir kuklaya benzeyen, acılarla ve hastalıklarla bezenmiş, hayallerle dolu, devamlı olarak değişen ve çürüyen bedeniniz üzerinde düşünün.
- 148 Hastalıklarla dolu, çürüyücü bir yığından ibaret olan bu beden yıkılmaya, çözülmeye ve yok olmaya mahkûmdur. Her yaşam birgün ölümle son bulur.
- 149 Yazın sağa sola atılan içi boş ve kupkuru su kabaklarına benzeyen şu kuru kemik yığınının bakın. Ona bakmaktan kim zevk alabilir?
- 150 Bu beden, kan ve et ile kaplanmış kemik bir kafestir. Gururun, kendini-beğenin, yaşlılığın ve ölümün konutu olan bir kafes.

151 Kralların en görkemli arabaları bile zamanla nasıl eskirse, bu insan bedeni de zamanla yaşlanır ve eskir; ancak faziletler hiçbir zaman eskimez ve yok olmazlar.

152 Öğrenimi olmayan kişi, tıpkı bir öküz gibi yaşlanıp gider; İnsan bedeni gerçekten yaşlanır ve çürür, ancak faziletler hiçbir zaman eskimez. Onlar daima yeni ve canlıdır.

153 Ben bu yaşam ve ölüm konutunun yapıcısını bulmak için birçok

154 yaşam devrelerinden geldim geçtim. Ölümle son bulmaya mahkûm olan bu yaşamın acıları ne kadar büyüktür!

Fakat ben bu konutun yapıcısını tanıdım ve artık bu konutun içine tekrar girmeyeceğim. Çünkü, cehalet bağları koptu, kötülükler yok oldu ve tutku ateşleri söndü. Çünkü benim bu ölümle zihnim ölümsüz NİRVANA'nın sevincine ulaştı.

155 Gençliklerinde kendileriyle-uyum içinde yaşamamış ve yaşamın gerçek hazinelerini bulamamış kişiler, içinde balık bulunmayan bir gölün kıyısında hüznle avını bekleyen uzun bacaklı balıkçıl kuşlarına benzerler.

156 Bu insanlar, içlerine konan sızılar dışa akıtan çatlak kâseler gibidirler.

KENDİNİ-KONTROL

- 157 Kendini aziz tutan kişi, kendini iyi korumak zorunluğundadır. O kişi, zamanının uyanık kişilerinden hiç olmazsa birini bulmalıdır.
- 158 O kişi öncelikle doğru olanı bulmalı, ancak ondan sonra yararsız acılardan kurtularak doğru olanı başkalarına öğretmelidir.
- 159 Kişinin kendisi başkalarına olmalarını öğütlediği derecede iyi bir insan olabilirse, onlara gerçekten iyi bir insan olmayı öğretebilir. Ancak kendini-kontrol edebilmek gerçekten zor bir iştir.
- 160 Ancak kişinin kendisi kendini-kontrol altına alabilir; dıştan hiç kimse onu kontrolü altına alamaz. Ancak yönetici ve yönetilen aynı varlık olduğu zaman, ortada kendi kendini-kontrol vardır.

- 161 Bir insanın yaptığı herhangi bir kötülük veya yanlışlık onun kendi içinden doğmuştur ve nedeni kendisidir; ve bu durum sert bir taşın daha yumuşak bir taşı ezmesi gibi, aptal kişiyi ezer.
- 162 Bir insanın içinde artan kötülük, **sala** ağacını kemiren bir **malava** kuşu gibidir; ve o insan, düşmanın olmasını dileyebileceği en kötü durumdadır.
- 163 Kişinin kendisi için yanlış olanı ve kötü olanı yapması kolaydır; fakat kendisi için doğru olanı ve iyi olanı yapması çok zordur.
- 164 Kendi görüşleri nedeniyle, ruhları yüce ve doğru olan kutsal kişilerin öğretilerini küçük gören aptal kişi, meyveleri ölümünü ifade eden **kashta** kamışı gibi, kendi sonunu hazırlayan meyveleri toplar.
- 165 Yaptığı kötülüğün acısını yine yapan kişi çeker şayet o insan kötülük yapmayan bir kişi ise yine kendi kendini arıtır. Saflık ve pislik kişinin kendi içinden gelir; hiç kimse başka bir insanı arıtmaz.
- 166 Başka birinin iyiliği daha da büyük olsa, kişi kendi ruhunun iyiliğini tehlikeye atmamalı. Ve kendi ruhunun iyiliğini gördüğü zaman, tüm samimiyetiyle onu izlemelidir.

13

UYAN, GÖZET

167 Aşağı bir yaşam sürdürmeyin; anımsayın ve unutmayın; yanlış fikirleri izlemeyin; dünyaya dalıp gitmeyin.

168 Uyanın! Gözetin. Doğru yolda yürüyün. Doğru yolu izleyen kişi bu dünyada ve öte dünyada sevince ulaşır.

169 Doğru yolu izleyin :yanlış yolu izlemeyin. Doğru yolu izleyen kişi bu dünyada ve öte dünyada sevince ulaşır.

170 Kişi bu dünyayı bir sabun köpüğü ve bir görünüm aldanışı olarak düşündüğü zaman, ölümün etkisinden de kurtulmuştur.

171 Gelin ve şu dünyaya bakın. Bu dünya aptal kişilerin içine battığı gözboyayıcı büyük bir araba gibidir. Bilge kişi bu arabaya tutsak değildir.

- 172 İlk günlerde bilgisiz olduğu halde daha sonra hikmet sahibi olan kişi, ayın ışığını örten bulutlardan kurtulduğu zamanki gibi, dünyaya bir ışık yayar.
- 173 Yapmış olduğu kötülüğu daha sonra yaptığı iyilikle yenen kişi, ayın, ışığını örten bulutlardan kurtulduğu zamanki gibi, dünyaya bir ışık yayar.
- 174 Bu dünya gerçekten karanlık içindedir, ve ancak birkaç kişi ışığı görebilir! Nası! ki yakalandıkları ağın içinden sadece birkaç kuş kaçabilirse, gökyüzünün özgürlüğüne de ancak birkaç ruh ulaşabilir.
- 175 Kuğular uçma mucizesiyle güneşin yolunu izlerler. Kuvvetli olan insanlar da kötülüğu ve onun silâhlarını yenerek dünyanın üstüne yükselirler.
- 176 Sözleri yalan olan, Büyük Kanuna uymayan ve daha görkemli bir dünyayı küçük gören bir insanın yapamayacağı hiçbir kötülük yoktur.
- 177 Sefil kişiler kesinlikle tanrıların cennetine ulaşamazlar ve aptal kişiler özgürlüğün değerini bilmezler; ancak kutsal kişiler cömertlikte sevinç bulurlar ve bu onlara daha görkemli dünyalardaki sevinci getirir.
- 178 NİRVANA'ya giden yaşam ırmağına giren kişinin sevinci, tüm dünyaya ve dünyalara hâkim olmanın, cennete gitmenin sevincinden çok daha iyidir.

BUDDHA

- 179 Sonsuzluğun görünmeyen yollarında dolaşabilen, zaferi hiçbir zaman bozguna uğratılamayan, hiç kimsenin yenemediği ve herşeyden sevinç duyan uyanık kişi Buddha'yı hangi dünya yoluyla ayartabilirsiniz?
- 180 Sonsuzluğun görünmeyen yollarında dolaşabilen, zaferi hiçbir zaman bozguna uğratılamayan, zehirli isteklerin ağına hiçbir zaman yakalanmayan uyanık kişi Buddha'yı hangi dünya yoluyla ayartabilirsiniz?
- 181 Tanrılar dahi, uyanık ve gözlemci olan, tefekkürde huzur, ferakatta sevinç bulan, huzur içindeki Buddha'lar gibi olmak isterler.
- 182 Bir insanın doğması büyük bir olaydır; yaşamı da daimi bir mücadeledir. İnsan Gerçek sistemini sık sık işitemez; ve bir Buddha'nın uyanması çok ender rastlanan bir olaydır.

183 Kötü olanı yapma. İyi olanı yap. Zihnini saf tut. Buddha'nın öğretisi budur.

184 Dünya üzerindeki en büyük adak, sabır gösterme, en büyük iyilik de NİRVANA'ya ulaşmadır. Uyanık olan Buddha'ların dediği budur.

185 Uyanık Buddha'ların biz insanlara öğretileri şunlardır: hareketlerle ve sözlerle hiçbir varlığa zarar vermemek, Kanunlarda öğretildiği gibi kendini-kontrol, aşırı olmayan bir besleme, yalnızlık ve en yüksek bilince ulaşma çabası.

186 Gökyüzünden altın yağsa, bir insanın özlemleri is-

187 teklerini duyuramazken ve her zevkin sonunun acı olduğu gerçeği ortada iken, bilge bir insan tanrıların zevklerinde bile nasıl doyuma ulaşabilir? İstekler ortadan kalktığı zaman, sevinç doğar; Buddha'yı izleyen kişiler bu gerçekleri bulur.

188 Korku içinde kalan insanlar korunmak için dağ-

189 lara, ormanlara, kutsal yerlere veya türbelere giderler. Fakat bu yerler, hiçbir zaman bir insanı acılarından kurtarabilecek sığınaklar değildir.

190 Korkularından kurtulmak için uyanık bir Budhaya sığınan kişiler ise gerçekten korunurlar ve o zaman şu dört büyük gerçeği görürler.

- 191 Acı, acının nedeni, acının sonucu ve acıdan kurtuluşa götüren sekiz aşamalı yol.
- 192 Bir Buddha, tüm acılara karşı en emin ve en büyük sığınaktır. Bu sığınağa giden kişi, tüm acılardan kurtulur.
- 193 Gerçek görüş sahibi bir insan bulmak çok zordur, uyanık bir Buddha da her yerde doğmaz. Böyle bir kişinin doğduğu yerdeki insanlar mutludurlar.
- 194 Bir Buddha'nın doğumu, Dhama öğretisi, dostların uyumu ve uyum içinde olan kişilerin yaşamı mutluluktur.
- 195 Kötülüğü geride bırakmış ve acı ırmağını geçmiş, tüm korkulardan
- 196 kurtulmuş, NIRVANA'nın görkemine ulaşmış bir Buddha veya onun müritleri gibi onurlu kişilere saygı gösteren kişinin faziletini hangi insan ölçebilir?.

15

SEVİNÇ

197 Gelin! Biz aydın kişiler, nefret eden insanlar arasında sevgi ve sevinç içinde yaşayanlardan olalım.

198 Gelin! Biz aydın kişiler, hastalıklı insanlar arasında sağlık ve sevinç içinde yaşayanlardan olalım.

199 Gelin! Biz aydın kişiler, çatışan insanlar arasında huzur ve sevinç içinde yaşayanlardan olalım.

200 Gelin! Biz aydın kişiler, hiçbir şeye sahip olmasak da sevinç içinde yaşayalım.

201 Yenilen kişi mutsuz olduğundan, galibiyet nefreti doğurur. Bu nedenle, galibiyeti ve bozgunu terkeden insan, sevinci bulur.

202 Şehvet gibi ateş, nefret gibi kötülük, uyumsuzluk gibi acı ve NİRVANA gibi de sevinç yoktur.

- 203 En büyük hastalık doyumsuz istekler, en büyük acı da uyumsuzluktur. Bunu iyice anladığınız zaman, en büyük sevincin de NİRVANA olduğunu görürsünüz.
- 204 Dünyanın en büyük mülkü sağlık, en büyük hazine memnun olmasını bilme, en büyük dost kendine-güven, en büyük sevinç de NİRVANA'ya ulaşmadır.
- 205 Kişi yalnızlığın sessizliğini tanıdığı ve bu sessizliğin sevincini tattığı zaman, korkudan ve günah-tan arınarak DHAMMA'nın sevincini duyar.
- 206 Kutsal ve iyiyi görmek ve onlarla birlikte yaşamak, kişiyi mutlu kılar. Aptal kişilerle karşılaşmayan bir insan sonsuzadek mutlu yaşayabilir.
- 207 Aptal bir insanla birarada olmak, düşman bir insanla beraber olmaktan çok daha acı vericidir. Çünkü aptal bir insanla beraber olmak kişinin başına büyük acıların gelmesine neden olur. Ancak bilge bir insanla beraber olmanın sevinci de sevilen bir akraba ile karşılaşmanın sevincinden daha büyük olur.
- 208 Güvenilir, iç aydınlığına ulaşmış, öğrenimli, uzun zaman acı çekmiş, daima Gerçeği izleyen, uyanık ve kutsal bir insana rastlarsanız—bu iyi ve büyük kişiyi yörüngesini izleyen bir gezegen gibi izleyin.

16

GEÇİCİ ZEVLER

209 Yapılması gerekeni yapmayıp da yapılmaması gereken şeyleri yapan, yaşamın gerçek amacını unutan ve geçici zevklere dalan kişi, günün birinde yüksek düşünceler içinde yaşayan insanlara imrenecektir.

210 Kişi tüm zevklerden ve isteklerden vazgeçmelidir, çünkü tüm acıların nedeni bunlardır.

211 Bu nedenle, tüm acılara neden olan tutkular ve zevkleri terkedin.

212 Zevklerden, acılar ve korkular doğar. Bu nedenle, zevkleri terkeden kişi tüm acılardan ve korkulardan da kurtulur.

213 Tutkulardan acı ve korku doğar. Kişi tüm tutkularından kurtulduğu zaman, acı ve korkudan da kurtulur.

- 214 Duygusalıktan acı ve korku doğar. Kişi duygusalıktan kurtulduğu zaman, acı ve korkudan da kurtulur.
- 215 Şehvetten acı ve korku doğar. Kişi şehvetten kurtulduğu zaman, acı ve korkudan da kurtulur.
- 216 Özleminden acı ve korku doğar. Kişi özlemlerinden kurtulduğu zaman, acı ve korkudan da kurtulur.
- 217 Mükemmellik yolu DHAMMA'yı izleyen, sözleri ve davranışları doğru, fazilet ve görüş sahibi kişiyi tüm dünya sever.
- 218 Tüm aklını NİRVANA'ya ulaşma amacına yöneltmiş ve tüm duygusal zevklerden arınmış kişiye **uđđham-soto** «akıntıya karşı giden insan» adı verilmiştir. Çünkü o kişi sonsuzluğun sevincine ulaşmak için, dünya yaşamının korkunç dalgalarıyla boğuşmaktadır.
- 219 Bir insanın yaşamı süresince yaptığı tüm iyi işleri öte dünyada
- 220 onu, tıpkı uzun zaman evinden uzak kalmış bir insanın geriye döndüğü zaman dostlarının karşılaşması gibi, karşılarlar.

ÖFKEYİ YENMEK

- 221 Öfkeyi ve kendini-beğeniği bırakın. Hiçbir şeye bağlılığı olmayan, hiçbir şeye sahip olmayan insana üzüntü ulaşamaz.
- 222 Öfkesini, tıpkı aşırı süratle giden arabasını kontrolu altına alabilen bir sürücü gibi, bastırabilen kişi; işte ben böyle bir insana iyi sürücü derim., diğer insanlar sadece dizginleri ellerinde tutarlar.
- 223 Öfkeyi sükûnetle, kötülüğü iyilikle, cimriliği cömertlikle ve yalanı gerçeikle yenin.
- 224 Gerçeği konuşun, öfkeyi yenin, ve isteyene elinizden geldiği kadar verin: bu üç adım sizi tanrılara götürür.
- 225 Kendilerini daimi şekilde kontrol altında tutan, hiçbir canlı varlığa zarar vermeyen kişiler, üzüntünün artık kendilerine ulaşamayacağı ölümsüz NİRVANA'ya giderler.

- 226 Daima gözlemci olan, gece gündüz kendilerini inceleyen ve durmaksızın NİRVANA'ya ulaşmak için mücadele eden kişilerin tüm tutkuları yok olur.
- 227 Eski bir deyiş vardır : «insanlar sessiz olan kişiyi de, çok fazla konuşan kişiyi de, çok az konuşan kişiyi de suçlarlar.» Bu dünyada hiçbir insan, suçlanmaktan kaçamaz.
- 228 Ne geçmişte, ne şimdi, ne de gelecekte, daima suçlanan veya daima övülen bir insan yoktur.
- 229 Fakat, bilge kişilerin günlerce övdüğü, yaşamı saf ve aydınlık
- 230 olan, Jambu ırmağının altın parası gibi saf olan fazilet ve hikmet sahibi bir insanı suçlamaya kim cesaret edebilir? Böyle bir insanı tanrılar, hatta Yaratıcı Brahma dahi över.
- 231 Sözlerin öfkesini gözleyin. ağızınızdan çıkan sözleri kulaklarınız duysun. Sözlerle hiç kimseye zarar vermeyin.
- 232 Bedenin öfkesini gözleyin, davranışlarınız kontrol altında olsun. Hiç kimseye davranışlarınızla zarar vermeyin.

233 Aklınızın öfkesini gözleyin, zihninizi kontrol altına alın. Aklınızı iyiye kullanın, hiç kimseye zarar vermeyin.

234 Bedenlerini, sözlerini ve zihinlerini kontrolleri altına almış sağlam ve bilge kişiler vardır. Onlar kendilerini-kontrol eden büyük insanlardır.

ACELE ETMEK VE ÇABA GÖSTERMEK

235 Yaşam ağacınızın yaprakları sararıyor ve ölüm habercileri sizi bekliyor. Çok uzaklara yolculuğa çıkacaksınız. Bu yolculuk için herhangi bir hazırlığınız var mı?

236 Kendinize bir yer hazırlayın. Acele edin ve çaba gösterin. Bilge olun. Görkemli ülkeye, tüm pisliklerden ve günahlardan kurtularak ulaşabilirsiniz.

237 Yaşamınızın sonundasınız. Ölümle buluşmaya gidiyorsunuz. Ne bu yolda dinlenecek bir yer vardır ne de sizin bir hazırlığınız.

238 Bu nedenle, kendinize bir yer hazırlayın. Acele edin ve çaba gösterin. Bilge olun. Tüm pisliklerden ve günahlardan arınarak, ölüme giden doğumdan ve ölümle son bulan yaşlılıktan kurtulacaksınız.

- 239 Bilge kişi, tıpkı bir kuyumcunun saf gümüşü cüruflarından ayırması gibi, kendisini tüm pisliklerden kurtarmalıdır : azar azar, birer birer ve tekrar tekrar.
- 240 Demir üzerindeki pas nasıl o demirin aşınmasına neden olursa, bir insanın pislikleri ve suçları da o kişinin kötü yolda kendisini yok etmesine neden olur.
- 241 Bir papağan gibi anlamsızca tekrarlar. kutsal sözlerin pasıdır herhangi bir onarım görmemesi, konutların pasıdır; gözlemci olmayış, gözlemci kişinin pasıdır.
- 242 Kadındaki günah iffetsizlik: cömert kişideki günah cimrilik her iki dünyada günah olan şey ve kötü davranışlardır.
- 243 Ancak günahların en büyüğü cehalettir. Bilge ol ve bu gūnahtan kurtul, Ey insan!
- 244 Yaşam, başkalarına kendisini zorla kabul ettiren, kurnaz, pis istekleri olan, hilekâr, küstah, kayıtsız ve kötü davranışlı kişiler için kolaydır.
- 245 Fakat, başkalarına kendini zorla kabul ettirmeyen, kendi çıkarlarını düşünmeyen, mükemmeliğe ulaşmak için çaba harcayan, aydınlığı gören saf ve huzurlu kişiler için zor gibi görünür.

- 246 Yaşamını boşa harcayan, yalan söyleyen, kendisine verilmeyeni
- 247 alan, başkasının kadınında gözü olan, ve içki içen insan, yaşam ağacını kökünden kesen kişidir.
- 248 Bu nedenle, şunu iyi bil ki ey insanoğlu · yapılan yanlış işler kendini-kontrol edememe yoksunluğunu ifade eder. Bu kusur ve isteklerinizin doyumsuzluğu size büyük acılar getirir.
- 249 İnsanlar başkalarına verdiklerini, ya manevi dünyalarından gelen bir aydınlık nedeniyle, ya da o vergilerin ardında gizli bencil istekleri nedeniyle verirler. Başkalarından kendine ne gibi yararlar gelebileceğini düşünen kişiler, hiçbir zaman yüksek düşüncelere ulaşamazlar.
- 250 Ancak kıskançlık duygularından arınmış kişiler, gece ve gündüz yüksek düşünceler içindedirler.
- 251 Şehvet gibi bir ateş, nefret gibi zincir, aldanı gibi tuzak istek gibi de yıkıcı güç yoktur.
- 252 Bir insanın başkalarının hatalarını görmesi kolay, ancak kendi hatalarını görmesi çok zordur. Kişi, kendi hatalarını bir kumarbazın hilesini saklaması gibi saklar, başkalarının hatalarını ise dünyanın en güzel şeylerini gösteriyormuş gibi açığa vurur.

253 Daima başkalarının kusurlarını gören ve onları düşünen kişinin kendi kusurları artar ve o insan bilmediği bir sonuca doğru sürüklenir.

254 Gökyüzünde yol yoktur ve bir münzevi manevi yolu bulmalıdır. Dünya zevkleri bu yol üzerindeki engellerdir. Bu yolu bulan kişiler dünyayı yenmiş ve zaman ırmağını geçmişlerdir.

255 Gökyüzünde yol yoktur ve bir münzevi manevi yolu bulmalıdır. Gerçekten herşey geçicidir, ancak Buddha'lar ölümsüzdürler.

DOĞRULUK

- 256 Karşılaştığı konuları bir acelecilik içinde değerlendirmeye ve
- 257 çözümlemeye çalışan kişi, doğruluk yolunda değildir. Bilge kişi, herşeyi acele etmeden huzur içinde düşünür ve değerlendirir. Bu insan Gerçeği korur, Gerçek de onu.
- 258 Çok konuşan kişiye değil, huzur içinde korkusuzca konuşan kişiye Bilge adı verilir.
- 259 Doğruluk yolunu izleyen insan, bilgice konuşmalar yapan kişi değil, doğru yolu unutmayan ve işini doğru olarak yapan kişidir.
- 260 Saçları ağarmış her insan saygın bir kişi değildir. Bu ağarmışlık, sadece yılların oluşturduğu bir durum ise, o yıllar boş yere harcanmış bir yaşamı ifade eder.

261 Ancak o yaşı insan, günahlardan arınmış, kendini-kontrol etmesini bilen, itidalli, huzurlu ve doğruluk yolunda yürüyen bir kişi ise, saygındır.

262 İçinde kıskançlık, kendini-beğeni ve aldanı olan insan, sadece

263 güzel sözleri de görünüşleri var diye, onurlu kişi addedilemez. Ancak bu üç gûnahtan arınmış, içi sevgi dolu bilge bir insan, gerçekten onurlu kişidir.

264 Rahiplere özgü traş edilmiş bir başı var diye, her insan bir rahip —**Samana**— olamaz. Dinsel görevlerini yerine getirmeyen, doğruyu konuşmayan, isteklerden ve kendini-beğeniden kurtulamamış bir insan nasıl bir **samana** olabilir?

265 Gerçek bir **samana**, büyük veya küçük her kötülüğü huzura dönüştüren kişidir.

266 Et kanununu red, doğruluk kanununu da kabul etmedikçe, yaşamını sadece sadaka ile geçiriyor diye, her insana **Bhikkhu** adı verilemez.

267 **Bhikkhu**, iffet ve derin düşünüşü içinde bir yaşam sürdüren, iyinin ve kötünün üstünde olan kişidir.

268 Cahil veya aptal olduğu için değil de, her iki dünyayı da

269 doğru olarak değerlendirebilmek için, ölçeğinin

kefelerine iyi olanı alıp kötü olanı reddedebilmek için sessiz düşünen kişiye, **Muni** adı verilir.

270 Gerçekten büyük insan, bir savaşçı olup birçok kişiyi öldürebilen kişi değil, hiçbir yaşıyan varlığa zarar vermeyen kişidir.

271 Ey dilenci! Dünya insanların ulaşamadığı özgürlüğün sevincine, sadece ahlâk kanunlarıyla veya törenlerle veya öğrenimle veya yüksek konsantrasyonla veya yalnız yaşamakla ulaşamaz. Doyuma ulaştığını sanma, zafer henüz kazanılmadı.

- 273 Gerçeğe giden yolların en iyisi sekiz aşamalı olan yoldur. Gerçeklerin en büyüğü dört tanedir. En iyi durum, tüm tutkulardan kurtulma halidir. Ve insanlar içinde en iyisi, görmesini bilen kişidir.
- 274 Gerçeğe giden başka bir yol yoktur. Bu yolda yürüyün ve yanılığının doğuracağı kötülüklerden —Mara'dan— kurtulun.
- 275 Bu yolda yürüyen kişi, tüm acılardan kurtulur. Ben bu yolu buldum ve tüm dünyaya gösterdim.
- 276 Geçmişin Büyük kişileri sadece yolu gösterirler. Çaba göstermesi ve bu yolda yürümesi gereken kişi sizsiniz. Derin derin düşünün ve bu yolu izleyerek tutkulardan ve yanılığlardan kurtulun.
- 277 «Herşey geçicidir»; kişi bu gerçeği gördüğü zaman, tüm acılardan kurtulur ve aydınlığa ulaşır.

278 «Herşey acı vericidir»; kişi bu gerçeği gördüğü zaman, tüm acılardan kurtulur ve aydınlığa ulaşır.

279 «Herşey yalandır»; Kişi bu gerçeği gördüğü zaman, tüm acılardan kurtulur ve aydınlığa ulaşır.

280 Genç ve kuvvetli iken uyanmayan ve uyandığı zaman çaba göstermeyen, böylelikle tembelliğe ve karar yoksunluğuna düşen kişi, hiçbir zaman hikmet yolunu bulamaz.

281 Kişi ağızından çıkan sözlerini ve zihnini kontrol etmeli ve kendi bedenine hiçbir zarar vermemelidir. Ancak bu davranışları saf olursa, bilgelik yolunda ilerleyebilir.

282 Ruhsal yol aydınlığa; dünya yolu da kişiyi karanlığa götürür. Bilge kişi, bu iki yolu düşünerek aydınlığa giden yolda yürür.

283 İstekler ormanını tek bir ağacına kalıncaya dek kesip yok edin. Ancak bu ağaçları kökleriyle beraber yok ettiğiniz zaman, **Bhikkhu**'ların özgürlük sevincine ulaşacaksınız.

284 Erkeğin kadına karşı duyduğu şehvet duygusu kontrol altına alınmadıkça ve kişinin zihni özgürlüğe ulaşmadıkça, o insan bir ineğe bağlanmış bir buzağı gibidir.

285 Kendinize karşı olan sevgiyi, sonbaharda kökünden söküp attığınız solmuş bir çiçek gibi, söküp atın. Ancak bu şekilde. Buddha'nın gösterdiği mükemmellik yolunda yürüyebilirsiniz.

286 Aptal kişi, «ben yağmur mevsiminde de, yazında, kışın da burada kalacağım» diye düşünür, fakat ölümün her an kendisine yaklaştığının farkında bile olmaz.

287 Ölüm, görkemli bir güzelliği bir anda yok eden koca bir sel gibi, kendisini sahip olduğunu sandığı kişilerle ve nesnelerle doyuran kişiyi silip götürür.

288 Ölüm geldiği zaman, ne ana, ne baba ne de dostlar kişiyi onun elinden kurtaramaz.

289 Faziletli ve bilge bir insan bunun anlamını bilir, ve tüm gücü ile NİRVANA'ya giden yolu bulmaya çalışır.

UYANIKLIK

- 290 Küçük bir zevki terkeden insan büyük bir sevinç duyar; ancak bilge kişi daha büyük sevinçler peşindedir.
- 291 Kendi mutluluğu için başkalarının mutsuzluğuna yol açan kişi, nefretin zincirlerine bağlanır ve kolay kolay bu zincirlerden kurtulamaz.
- 292 Yapılması gerekeni yapmayıp, yapılmaması gerekeni yapan kibirli ve düşüncesiz kişilerin günahkâr arzuları gittikçe artar.
- 293 Fakat, davranışlarını devamlı olarak kontrol eden, yapılmaması gerekeni yapmayan gözlemci ve bilge kişilerin tüm günahkâr arzuları son bulmuştur.
- 294 Bir aziz, bir Brahmin geçmiş tüm günahlardan arınmıştır; hatta, bir zamanlar anasını babasını ve iki kutsal kral öldürmüş veya tüm bir krallığı yok etmiş dahi olsa.

295 Bir aziz, bir Brahmin geçmiş tüm günahlarından arınmıştır; hatta bir zamanlar, ana babasını ve iki kutsal kralla, insanların en iyilerini öldürmüş olsa bile.

296 Buddha Gotama'yı izleyen kişiler, uyanık ve daima gözlemci insanlardır. Ve bu insanlar gece gündüz öğreticileri Buddha'yı anımsarlar.

297 Buddha Gotama'yı izleyen kişiler, uyanık ve daima gözlemci insanlardır. Ve bu insanlar gece gündüz Kanunun Gerçeğini anımsarlar.

298 Buddha Gotama'yı izleyen kişiler, uyanık ve daima gözlemci kişilerdir. Ve bu insanlar gece gündüz kutsal kadeşliği anımsarlar.

299 Buddha Gotama'yı izleyen kişiler, uyanık ve daima gözlemci kişilerdir. Ve bu insanlar gece gündüz bedeninin sırrını anımsarlar.

300 Buddha Gotama'yı izleyen kişiler, uyanık ve daima gözlemci kişilerdir. Ve bu insanlar gece gündüz tüm varlıkları sevmenin sevinci içindedirler.

301 Buddha Gotama'yı izleyen kişiler, uyanık ve daima gözlemci kişilerdir. Ve bu insanlar gece gündüz yüksek düşününün sevinci içindedir.

302 Dünyadan vazgeçmek acı vericidir; dünyada olmak ve çokluk içinde yalnız olmak da acı vericidir. Uzun göç yolu, yolcu için acı verici bir yoldur: Yolcu, yol kenarında durmalı ve özgürlüğe ulaşmalıdır.

303 İnanç ve fazilet sahibi kişiler, gerçek görkeme ve zenginliğe ulaşırlar. O kişi her nereye giderse, orada onurlandırılır.

304 İyi kişiler, Himalaya dağları gibi, çok uzaklardan parıldarlar; kötü kişiler ise, gece atılan oklar gibi daima karanlık içindedirler, görünmezler.

305 Yalnız olabilen, yalnız kalabilen, ve çabalarından hiçbir zaman yorulmayan kendine-hâkim kişi, istekler ormanının kıyısında sevinç içinde yaşar.

KARANLIĞIN İÇİNDE

- 306 Yaptığı şeyleri yapmadığını, yapmadığı şeyleri de yaptığını söyleyen kişi, cehenneme giden yoldadır. Sonunda acı çekmeye mahkûmdur, çünkü her iki durumda da gerçeğe karşı günah işlemiştir.
- 307 Yaşamı saf olmayan ve kendini kontrol edemeyen çoğu kişi sarı cübbe giyer. Ancak kötü kişiler, cehennemde yeniden doğarlar.
- 308 Kötü bir insanın kızgın demir güller yutması, iyi bir insanın ona verdiği yiyecekleri yemesinden daha yeğdir.
- 309 Başka bir erkeğin kadını alan kişinin başına dört şey gelir: Kendini alçaltır, zevkleri hiçbir zaman doyuma ulaşmaz, başkaları tarafından suçlanır ve cehenneme gider.

- 310 Evet, Ruhun rezilliği, korkak bir zevk, Kanunun verdiği tehlike ve cehennem yolu. Bu dört şeyi düşünen kişi, başka bir erkeğin kadınının ardından gitmez.
- 311 Bir kusa otu biçimsiz şekilde tutulduğu zaman, eli keser; aynı şekilde, bir münzevi de bilgelik yolunda gereken yaşam yolunu izlemezse, cehenneme gider.
- 312 Çünkü, kutsal yaşamın gerekleri yerine getirilmediği zaman, yeminlerini tutmadığı ve Tanrıya gereği gibi tapınmadığı zaman, bir mükafat beklememelidir.
- 313 Kişi yapmak zorunluğunda olduğu şeye tüm çabasını harcamalıdır. Düşüncesiz kişi sadece, sanki büyük bir şey yapıyormuş gibi, yoldaki tozu toprağı havaya kaldırır.
- 314 Yanlış olanı yapmaktansa hiçbir şey yapmamak daha yeğdir, çünkü yapılan yanlışlıklar sonunda kişinin acı çekmesine neden olur. Bu nedenle, sadece doğru olanı yapın, çünkü iyi işlerden hiçbir zaman acı doğmaz.
- 315 Kişi kendisini içten ve dıştan iyice korunan bir hudut kasabası gibi korumalı ve bir an dahi dikkatsizliğe düşmemelidir. Yaşamlarını dikkatsizce sürdüren kişiler, sonunda cehennem acısı çekmeye mahkûm olurlar.

316 Suçlu olmadıkları zaman suçlanan, suçlu oldukları zaman suçlanmayan ve bu değerlendirmeyi kabul eden kişiler, çok yanlış görüşleri olan ve cehenneme giden insanlardır.

317 Korkulmayacak şeyden korkan ve korkulması gereken şeyden korkmayan kişiler, yanlış görüşleri olan ve cehenneme giden yolda yürüyen insanlardır.

318 Doğruyu yanlış, yanlış da doğru olarak düşünen kişiler, yanlış görüşleri olan ve cehenneme giden yolda yürüyen insanlardır.

319 Ancak, yanlışın yanlış olduğunu ve doğrunun doğru olduğunu düşünen kişiler, doğru görüş sahibi ve cennete giden yolda yürüyen insanlardır.

- 320 Kırıcı sözlere, bir savaşta düşman oklarına sabırla mukavemet gösteren bir fil gibi. sabredeceğim. Çünkü insanların çoğu kendini-kontrol yetisinden yoksundur.
- 321 İnsanlar savaşlarda eğitimli fillerden yararlanırlar. Aynı şekilde, insanların en iyileri de kötü davranışlara huzur içinde sabır gösterebilen kendini-eğitmiş kişilerdir.
- 322 Katırlar, atlar ve kuvvetli filler eğitildikleri zaman çok yararlı olurlar. İnsanların içinde en iyisi ise, kendisini eğiten kişidir.
- 323 İnsanoğlu bilinmeyen NİRVANA'ya hayvanları güden kişilerin değil, ancak akıllıca ve kahramanca kendisini eğitebilen kişinin yardımı ile ulaşabilir.

- 324 **Dhana-Palaka** adı verilen büyük fili kızgınlık zamanında kontrol altına alabilmek çok güçtür. Tutsak olduğu zaman yiyeceğini yemez, çünkü ormanını anımsar.
- 325 Çok et yiyen, çok uyuyan tembel ve obur kişi, pislik içinde yaşayan bir domuz gibidir. Bu aptal kişi, öldükten sonra ölümlü bir yaşam daha sürdürmek için bu dünyaya yeniden gelir.
- 326 Geçmiş günlerde, aklım bencil isteklerimin, şehvetimin ve zevklerimin peşinden sürüklenir dururdu. Bugün, bu akıl, eğiticisinin kontrolü altındaki vahşi bir fil gibi, kontrol altında ve doğru yola girmiş durumda.
- 327 Gözlemci bir insan olmanın sevincini duyun! Ve aklınızı iyi koruyun. Kendinizi, bir filin kendisini içine düştüğü bir bataklıktan çekip kurtarması gibi, aşağılık işlerden kurtarın.
- 328 Kişi yaşam yolculuğunda kendini-kontrol altına almış iyi, bilge ve akıllı bir insanla karşılaşrsa, onu kendisine yoldaş edinsin. Ve yolculuğun tehlikelerini beraberce yensinler.
- 329 Fakat yaşam yolculuğunda kendini-kontrol edebilen, iyi, bilge ve akıllı bir kişi bulamazsa, ülkesini terketmiş bir kral gibi, ormanda yalnız kalmış büyük bir fil gibi, yolculuğunu tek başına sürdürsün.

330 Çünkü, yaşam yolunda yalnız olmak aptal bir kişiyle yoldaş olmaktan daha yeğdir. O kişi, tüm günahları geride bırakarak birkaç istekle ve birkaç endişe ile, ormanda yalnız başına dolaşan bir fil gibi, yolculuğunu tek başına sürdürmelidir.

331 Dostlar edinmek, sevinci onlarla paylaşmak, ölmeyen önce iyilikler yapmak ve tüm acılardan kurtulmak, çok güzel birşeydir.

332 Bu dünyada bir anne olmak, bir baba olmak, bir münzevi olmak ve aziz bir Brahmin olmak çok güzel bir şeydir.

333 Fazilet sahibi olmak, saf ve sağlam bir inanca sahip olmak, hikmet sahibi olmak ve günden gün arınmak çok güzel bir şeydir.

24

TUTKULAR

- 334 NİRVANA'yı aramayan bir insanın tutkuları artar ve o kişi, meyve bulamadığı bir ağaçtan diğerine sıçrayan bir maymun gibi, ölümden ölüme sıçrar durur.
- 335 Ve tutkuları kişiyi mağlûp ettiği zaman, o insanın acıları gitgide artar.
- 336 Fakat her kim bu dünyada bencil tutkularından kurtulmasını bilirse, o kişi tüm acılardan da kurtulur. Tüm üzüntüler, bir lotus çiçeğinden damlayan yağmur damlacıkları gibi, o kişiyi terkeder.
- 337 Bu nedenle, sevgiyle hepinize diyorum ki: Tüm istek bağlarını koparın, tutkularınızı terkedin. MARA'nın kötülüğüne karşı bir ırmak kamışı gibi zayıf olmayın.

- 338 Nasıl ki, zarar verilmemiş ve kuvvetli kökleri bulunduğu zaman, kesilen bir ağaç tekrar yeşerip büyürse; tutkuların kökleri de tamamiyle sökülmediği müddetçe aynı şekilde acılar o tutkuların sahibinin başına tekrar tekrar gelecektir.
- 339 Zevklere doğru akan otuzaltı istek ırmağı kuvvetlendiği zaman, oluşturdıkları kuvvetli dalgalar tasavvurları şehvet ve zevk olan görüşsüz kişiyi sürükleyip götürürler.
- 340 Irmaklar her yerde akar. Tutku sürüngeyi her yerde gelişir. Şayet bu sürüngeyi geliştirdiğini görürseniz, hikmet kudretiyle onun tüm köklerini kesip yokedin.
- 341 İnsanların duygusal zevkleri her yöne akar. Zevk arayan ve zevklere bağlı kişiler yaşamdan ve yaşlılıktan acı duyarlar.
- 342 Şehvet peşinde koşan insanlar yaralı bir tavşan gibi sağa sola koşuşurlar. Bu nedenle, münzevi kişi öncelikle şehvet arzusunu yenmelidir.
- 343 Şehvet peşinde koşan insanlar, işkence edilen tutsak bir insan gibi devamlı acı çekerler.
- 344 İsteklerden kurtulan kişi sevince ulaşır, ancak kurtulmuş bir insan eski yaşamına ve isteklerine geri dönerse, diğer insanlar onun için derler ki: «Kurtuldu fakat tutsaklığa geri döndü.»

345 Bilge kişi. tutku bağının, ipten, ağaıtan veya demirden yapılmış bütün bağlardan daha kuvvetli olduğunu söyler.

346 Bu bağ gerçekten kuvvetlidir. Zayıf gibi görünür fakat insanı aşağılara sürükler ve sökülmesi çok zor bir bağdır. Bu nedenle, bazı kişiler bağlarını koparırlar, dünya yaşamını terkederler ve tüm zevkleri geride bırakarak yeni bir yolda yürümeye başlarlar.

347 İsteklerin tutsağı olan kişiler, bir örümceğin kendi yaptığı ağına koşması gibi, istekler ırmağına koşarlar. Bu nedenle, bazı kişiler bağlarını koparırlar ve tüm acıları geride bırakarak yeni bir yolda yürümeye başlarlar.

348 Geçmişi, geleceği ve bugünü geride bırakın. O zaman diğer kıyıya gitmeye hazırsınız. Asla ölümle son bulan bir yaşama bir daha geri dnmeyeceksiniz.

349 Zihni yanlış düşüncelerle dolu, bencil istekleri kuvvetli ve duygusal zevkleri arayan kişi, tutkularını arttırır ve tutsak olduğu bağları kuvvetlendirir.

350 Fakat zihni huzur dolu düşüncelerle dolu olan, zevkin doğuracağı acıları düşünen ve daima yaşamının aydınlığını anımsayan kişi, tutkularının sonunu görür ve ölüm bağlarını koparır.

351 O yolculuğunun sonuna ulaşmıştır, artık titremez, tutkuları yok olmuştur, gūnahtan kurtulmuştur, bu bedeni onun en son ölümlü bedeni-
dir.

352 O, şehvetten ve öfkeden kurtulmuştur. Sözlerin ve hareketlerin anlamını bilir. O, Aydınlığı gören görkemli bir insandır. Bu bedeni de onun en son ölümlü bedenidir.

353 Ben tüm tutkulardan kurtulmuş bir insanım, herşeyi fethettim. herşeyi biliyorum, herşeyi terkettim ve yaşamım saflığa ulaştı. Yolu ben kendim buldum. Öğretici kim? Benim eğiteceğim kişiler kimler?

354 Gerçek bilme her hūneri kapsamına alır. Gerçeğin tadı her tatlılıktan daha üstündür. Gerçeğin sevinci her zevkin üstündedir. İsteklerin yoksunluğu da her acının sonudur.

355 Zenginlik, Ötedekini aramayan aptal kişiyi perişan eder. Aptal kişi, zenginlik hırsı nedeniyle, kendi kendinin düşmanı gibi kendisini perişan eder.

356 Tutkular, tıpkı tarlalara zarar veren yabancı otlar gibi, insanın doğasal yapısına zarar verirler. Tutkulardan kurtulmuş kişilere verilen sunular veren kişiye büyük mükâfatlar getirir.

357 Nefret de, tıpkı tarlalara zarar veren yabancı otlar gibi, insanın doğasal yapısına zarar verir. Nefretten kurtulmuş kişilere verilen sunular da, veren kişiye büyük mükâfatlar getirir.

358 Aldanılar da, tarlalara zarar veren yabancı otlar gibi, insanın doğasal yapısına zarar verirler. Aldanıdan kurtulmuş kişilere verilen sunular, veren kişiye büyük mükâfatlar getirir.

359 Aynı şekilde, istekler de, tarlalara zarar veren yabancı otlar gibi, insanın doğasal yapısına zarar verirler. Ve isteklerden kurtulmuş kişilere verilen sunular, veren kişiye büyük mükâfatlar getirir.

MÜNZEVİ

360 Gözlerin, kulakların, koku duygusunun ve tat alma duygusunun kontrol altına alınması çok yararlı bir durumdur.

361 Bedenin, sözlerin, zihnin ve bütün manevi yaşamımızın kontrol altına alınması çok yararlı bir durumdur. Kendini-kontrol etme yetisini kazanmış bir münzevi, tüm acıları geride bırakır.

362 Herşeyde kendini kontrol edebilen, ellerini, ayaklarını, sözlerini ve zihnini kontrol edebilen, manevi ve sarsılmaz huzuru bulmuş insan — Ben böyle bir insana münzevi derim.

363 Konuşmaları kontrol altında, huzur dolu ve bilgece olan, alçak gönüllü ve kutsal metinlerin anlamını bilen münzevi kişinin sözleri güzel ve verimlidir.

364 DHAMMA'nın gerçeğine ulaşmış, DHAMMA'nın sevincini bulmuş, DHAMMA üzerinde düşünen ve devamlı olarak DHAMMA'nın gerçeğini anımsayan münzevi, hiçbir zaman DHAMMA'dan —Gerçekten— ayrılmaz.

365 Kişi kendisine verilen sunuları hor görmemeli ve başkalarını kıskanmamalı, çünkü kıskançlık duyan bir münzevi hiçbir zaman derin düşünmeyi başaramaz.

366 Şayet münzevi başkalarından aldığı sunuları hor görmezse, onu tanrılar dahi över ve onun yaşamı saflığa ve görkeme ulaşır.

367 Bir münzevi, isim ve şekli gerçek olarak kabul etmez, hiçbir zaman «bu benimdir» duygusuna kapılmaz ve olmayan şeyler için üzüntü duymaz.

368 Buddha kanunu çerçevesinde yaşayan sevgiyle dolu bir münzevi, tüm acıların sonu ve sonsuz sevinç olan NİRVANA yolunu izler.

369 Yaşam sandalınızı boşaltın. Ey insanlar; sandal ancak bomboş olduğu zaman süratle yol alır. Ancak yaşam sandalınız boş olduğu zaman, NİRVANA ülkesine gitmeğe hazır olursunuz.

370 Şu beş şeyden kendinizi kurtarın: bencillik, şüphe, yanlış sofuluk ve ibadet, şehvet, nefret;

—şu diğer beş şeyi de üzerinizden defedin : bir bedenle doğmak isteği, veya bedensiz olarak doğmak isteği, inatçılık, rahatsızlık ve cehalet;— Fakat şu beş şey vardır ki, onları beslemelisiniz : inanç, gözlemcilik, enerji, derin düşünme ve görüş. İnsanı tutsak eden şu beş bağı da —şehvet, nefret, aldani, gurur ve yanlış görüşler— koparan kişi, diğer kıyıya ulaşmış bir kimsedir.

371 Gözlemci olun, yüksek düşünceler içinde olun, ve hiçbir zaman zevkleri düşünmeyin.

372 Hikmet sahibi olmayan kişi derin düşünmeye ulaşamaz, derin düşünemeyen kişi de hikmet sahibi olamaz. Ancak her ikisine de sahip olan kişi, NİRVANA'ya çok yakın bir insandır.

373 Münzevi huzur içindeki bir zihinle arınmışlığa ulaştığı zaman, Gerçeğin aydınlığını ve sevincini duyar.

374 Ve açık bir görüşle manevi olayların geliş ve gidişlerini gördüğü zaman, ölümsüz NİRVANA'yı gören kişilerin sonsuz sevincini duyar.

375 Kendini-kontrol, mutluluk, ahlâk kanunları çerçevesinde yaşayış, ve yaşamı saf olan ve daima iyilik yolunda çaba sarfeden kişilerle dostluk : bilge bir münzevi yaşamının başlangıcı budur.

376 Kişi sevgi içinde yaşamalı ve işini iyi yapmalıdır. Ancak o zaman, sevinç içinde acıların son bulunduğunu görecektir.

377 Ey münzeviler, tüm tutkularınız ve istekleriniz, bir vasika yasemininin solmuş çiçeklerini dökmesi gibi, terkeditmelidir.

378 Münzevi kendisine hâkim olduğu, aşağılık dünya cezabelerini geride bıraktığı, bedeni, zihini ve sözleri huzur dolu olduğu zaman, bir Bhikkhu olur.

379 Kalhın! Kendinizi gerçek benliğinizle uyandırın ve eğitin. Kendi gerçek Benliğinizin sığınağı altında, en büyük sevinç içinde yaşıyacaksınız.

380 Çünkü kendinize hâkim ve sığınak olan kendi gerçek benliğinizdir. Bu nedenle kendinizi, bir bakıcının güzel bir atı eğitmesi gibi, iyice eğitin.

381 Münzevi, Buddha'nın öğretisinde inancının doyumuna ulaşır, en büyük huzuru ve Ölümsüzlüğü, NİRVANA'nın en büyük sevincini bulur.

382 Genç de olsa bir münzevi inançla Buddha'nın yolunu izlediğı zaman, çevresine yaydığı ışık, ayın bulutların arasından çıktığı zamanki gibi, tüm dünyaya yayılır.

- 383 Ey Brahmin! Tüm ruhunla ırmağın ötesine git. Samsara ırmağını geçtikten sonra, NİRVANA ülkesine ulaşacaksın.
- 384 Bir Brahmin düşünü ve tefekkürle öteki kıyıya ulaştığı zaman, en yüksek görüşe sahip olur ve tüm bağlardan kopar.
- 385 Ne bu kıyının, ne ötedeki kıyının ne de her ikisinin var olmadığını kabul eden, tüm korkuların ötesinde olan kişi, kurtuluşa ulaşmıştır. —Ben ancak böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 386 Tutkulardan kurtulmuş, yapılması gerekeni yapmış, en büyük sonuca ulaşmış, tefekkür ve huzur içinde yaşayan saf kişi—Ben ancak böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 387 Güneş gündüzün, ay da geceleyin parıldar. Savaşçı savaş alanında, bir Brahmin rahibi de tefekkürü içinde parıldar. Ancak uyanık kişi, Buddha, görkeminin ışığı içinde gece gündüz parıldar.
- 388 Kişi kötülüğü kendisinden uzaklaştırması nedeniyle, ona Brahmin huzur içinde yaşadığı zaman

Samana, tüm günahlardan arındığı zaman da **Pabbajita** adı verilir.

- 389 Hiç kimse bir Brahmin'e zarar vermemeli ve hiçbir Brahmin bir kötülüğe kötülükle karşılık vermemelidir. Bir Brahmine zarar veren kişiye ve kötülüğe kötülükle karşılık veren kişiye ne yazık!
- 390 Zihnini yaşam zevklerinden geri tutan bir Brahmin'in kazancı küçük değildir. Zarar verecek bir isteğin yok edildiği her seferde, bir acı da yok olur.
- 391 Düşünceleriyle, sözleriyle veya hareketleriyle hiç kimseye zarar vermeyen, ve bu üç şeyi devamlı kontrol altında tutan kişi— Ben ancak böyle bir insana bir Brahmin derim
- 392 Buddha'nın öğretisini öğreten bir bilgeden doğruluk kanununu öğrenen kişi, adak ateşine saygı gösteren bir Brahmin gibi, o insana saygı göstermelidir.
- 393 Bir insan, uzun saçları olmakla, soylu bir aileye sahip olmakla veya doğuştan bir Brahmin olamaz. Ancak içinde gerçek ve kutsallık bulunan kişi, sevinç içinde yaşayan bir Brahmindir.
- 394 İçinde münzevilik yetileri olmayan, karmakarışık tutkularla dolu aptal kişiler, karmakarışık saçlarınızın, antilop giysilerinizin yararı nedir?

- 395 Eski giysiler içinde, zayıf, ormanda tek başına yaşayan kişi, — Ben ancak böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 396 Ben bir insana belli bir aileden veya ana babadan doğmuş, gösterişli veya zengin diye, Brahmin dir diyemem. Maldan mülkten ve isteklerden kurtulmuş kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 397 Tüm bağları koparmış, hiçbir şeyin etkisi altında kalmayan sonsuz özgürlüğe ulaşmış kişi — İşte böyle bir insana ben bir Brahmin derim.
- 398 Tüm bağlarını koparmış, kapıyı kapatan sörgüyü kaldırmış uyanık kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 399 Suçlardan arınmış olsa da, hakaretlerden, darbelerden ve zincirlerden acı çeken, silâhları sabır ve ruh-kuvveti olan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 400 Nefretten, şehvetten kurtulmuş, son ölümlü beden içinde yaşayan, kendini-eğitmiş inançlı ve faziletli kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 401 Bir su damlasının bir lotus yaprağı üzerinde tutunamaması veya bir hardal tohumunun bir iğnenin ucunda tutunamaması gibi, duygusal zevklere bağlanmayan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.

- 402 Yaşamındaki acıları görerek, yükünü boşaltıp özgürlüğe ulaşan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 403 Yolu ve yolun dışındakileri bilen, en yüksek sonuca ulaşmış, derin görüşlü ve bilge kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 404 Bir konutu olan ve olmayan kişilerden uzak duran, birkaç isteği olan ve yoluna tek başına devam eden kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 405 Hiçbir canlı varlığa zarar vermeyen, ne öldüren ne de ölüme neden olan, ne zayıf ne de kuvvetli kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 406 Kıskançlıktan kurtulmuş, hoşgörülü ve huzurlu kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 407 Şehvetten, nefretten, kendini-beğeniden ve yalancılıktan kurtulmuş kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 408 Sözleri hiç kimseyi gücendirmeyen, huzur verici, yararlı ve gerçek olan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 409 Uzun veya kısa, büyük veya küçük, iyi veya kötü kendisine verilmeyen hiçbir şeyi almayan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.

- 410 Bu dünya için veya öte dünya için tüm isteklerinden ve tutkularından kurtulmuş, sonsuz özgürlük içinde yaşayan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 411 Görüşü şüpheden arınmış, hiçbir şey istemeyen ölümsüz NİRVANA'ya ulaşmış kişi, İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 412 İyinin ve kötünün ötesine ulaşmış, acılardan ve tutkulardan kurtulmuş, her şeyden arınmış kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 413 Geçici şeyler için zevkleri yok olmuş, ay gibi saf, parlak ve sakin kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 414 Geçilmesi çok güç olan çamurlu hicret yolunu, SAMSARA aldanışını aşı pöteki kıyıya ulaşmış, şüphelerde nve geçici isteklerden kurtulmuş, derin tefekkürü içinde NİRVANA'nın sevincine ulaşmış kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 415 Dünya isteklerini hiçbir şekilde geri dönmek üzere terkederek bu dünyada bir yer istemeden yoluna giden kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 416 Ateşli dünya susuzluğunu bir daha geri dönmek üzere geride bırakan, bu dünyada bir yer edinmeksizin yoluna giden kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 417 İnsanların, tanrıların ve yaratılmış her şeyin et-

- kisinden kurtulmuş kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 418 Zevklerden ve acılardan kurtulmuş, ölümlü tohumlardan arınmış, kahramanlığı tüm manevi dünyaları fethetmiş, sakin kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 419 Varlıkların gidiş gelişini, doğumu ölümü bilen, sevinç içinde yolculuğunun sevincine ulaşmış, uyanık ve görebilen kişi, — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 420 Yolu insanlar, ruhlar veya tanrılar tarafından bilinmeyen, tüm kusurlardan arınmış, bir **Arahat**, bir aziz olan kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 421 Gelecekten, geçmişten ve şimdiden hiçbir şey beklemeyen, hiçbir şeyi olmayan ve hiçbir şey istemeyen kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 422 Manevi yaşamında bir kahraman olan, yolculuğunun sonuna ulaşmış, Buddha gibi uyanık, tamamen-arınmış, her şeyi-gören, her şeyi-fetheden, kutsal ve kudretli kişi — İşte ben böyle bir insana bir Brahmin derim.
- 423 Geçmiş yaşamlarının ırmağını bilen, ölümle son bulan yaşamdan kurtulmuş, cennetin sevincini ve cehennemin acılarını bilen, saf bir görüşe sahip ve en yüksek Mükemmelliğe ulaşmış kişi, — İşte ben böyle bir insana gerçek bir Brahmin adını veririm.